Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 245 (5849).

14 ДЕКАБРЬ СЕШАНБА

1976 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

«ЭЛЕКТРОЭНЕРГЕТИКА СОҲАСИДА 1980 ЙИЛДА 1340—1380 МИЛЛИАРД КИЛОВАТТ СОАТ ЭЛЕКТРОЭНЕРГИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАЪМИНЛАНСИН.

ГИДРОЭНЕРГЕТИКА СОҲАСИДА ЭЛЕКТРОЭНЕРГИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ, ЕРЛАРНИ СУҒОРИШ, ШАҲАРЛАРНИ ВА САНОАТ КОРХОНАЛАРИНИ СУВ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ, КЕМАЧИЛИКНИ ВА БАЛИҚ ОВЛАШНИ РИВОЖЛАНТИРИШ, СУВ ТОШҚИНЛАРИНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ ВАЗИФАЛАРИНИ КОМПЛЕКС РАВИШДА ҲАЛ ЭТИШГА ИМКОН БЕРАДИГАН АСОСАН ЙИРИК ГИДРОУЗЕЛЛАР ҚУРИШ ДАВОМ ЭТТИРИЛСИН».

(СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976—1980 йилларга мўлжалланган асосий йўналишларидан).

СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ РАПОРТИ

Сирдарё областининг пахтакорлари партия XXV съезди ва КПСС Марказий Комитети 1976 йил октябрь Пленумининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун актив курашиб, техника тараққиётини пахтачиликка кенг жорий этиб, мавжуд техника ва меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиб, пахта йиғим-терими айни қизғин давом этган даврда рўй берган ғоят ноқулай об-ҳаво шароитларини енгиб, етиштирилган ҳосилни уюшқоқлик билан йиғиб-териб олиб, давлатга 345 минг тоннадан кўпроқ пахта сотдилар ва пахта тайёрлаш умумий ҳажмини 1976 йил 13 декабрда бажардилар.

Ҳамма районлар пахта тайёрлаш планининг бажарилишига салмоқли ҳисса қўшдилар.

Бу йил областда кўпгина хўжаликлар пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар — ҳар гектар ердан 35—40 центнердан хирмон кўтардилар.

Механизаторлар ажойиб муваффақиятларга эришдилар. 253 минг тоннадан кўпроқ ёки тайёрланган жами пахтанинг 73 проценти «зангори кемалар»нинг бункерларидан тўкилди.

Шаҳарлар, район марказларининг меҳнаткашлари, шунингдек студент ва ўқувчилар ҳосил йиғим-теримида катта ёрдам бердилар.

Область хўжаликлари давлатга дон, сабзавот, полиз маҳсулотлари, картошка, мева, узум, тухум, жун ва пилла сотиш планларини ҳам бажардилар.

Меҳнатдаги бу ғалабага Сирдарё области колхозчиларининг, тайёрлов ва хўжалик органлари ходимларининг, барча меҳнаткашларининг зўр ғайрат кўрсатиб, матонатли, фидокорона ва қаттиқ меҳнатлари натижасида, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг барча бўғинлари катта ташкилотчилик, сиёсий иш олиб борганликлари ва ўртага қўйилган вазифаларни ҳал қилишга принципиал ёндошганликлари туфайли эришилди.

Ҳозирги вақтда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети 1976 йил октябрь Пленумида сўзлаган нутқида баён қилинган вазифалардан илҳомланган Сирдарё области далалари ва фермаларининг меҳнатчилари янгидан-янги ресурсларни қидириб топиб, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўлларини белгиламоқдалар, келгуси йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни тугаллаш ва чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш борасида қизғин иш олиб бормоқдалар.

ДЎСТОНА СУҲБАТ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 13 декабрь куни Кремлда ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг раиси ўртоқ Э. Хонеккер билан учрашди. Ўртоқ Э. Хонеккер КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан қисқа муддатли дўстлик визити билан Москвага келди.

Бўлиб ўтган суҳбат чоғида КПСС билан ГБСП, Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларни янада ривожлантириш масалалари, шунингдек халқаро вазиятнинг муҳим жиҳатлари кўриб чиқилди.

Суҳбат ғоят дўстона, самимий бўлиб, тўла якдиллик вазиятида ўтди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг раиси ўртоқ Э. Хонеккер шарафига зиёфат берди.

Э. Хонеккер шу куниёқ Ватанига жўнаб кетди.

ГДР ва СССР давлат байроқлари безаб турган Внуково аэродромида ўртоқ Э. Хонеккерни Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. А. Громико ўртоқлар, шунингдек КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Б. П. Бугаев, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат О. Б. Рахманин, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси А. И. Блатов кутиб олдилар ва кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

ХЎЖАКЕНТ НУРХОНАСИ — БЕШЙИЛЛИК ХИЗМАТИДА

УНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК биринчи йилининг сўнгги ойи. Халқ хўжалигимизнинг барча жабҳаларида амалга оширилган ишларга якун ясалмоқда. Декабрнинг ҳар бир куни, ҳар соати, ҳар дақиқаси янги-янги хушхабарлар келтирмоқда. Мислсиз жасорат, беқиёс мардлик, она-диёрга меҳр-муҳаббат намуналарини кўрсатаётган коллективлар, бригадалар, корхоналар, хўжаликлар, алоҳида шахслар қўлга киритилаётган зафарлар ҳақида Партияга, Халққа, Ватанга ғалаба рапортлари бермоқдалар.

1976 йилнинг 29 ноябрь куни ҳам ана шундай тантанали, эсда қоладиган, республикамиз тарихига зарҳал харфлар билан битиб қўйиладиган кун бўлди. Бу куни Хўжакент ГЭСи ишга туширилди. Қаҳрамонона қилинган 2040 кунлик шижоатли меҳнат самараси ўлароқ улкан иншоот қад кўтарди.

Энг қийин шароитларга қарамай нурчилар 165 минг киловатт қувватга эга бўлган гидроэлектростанцияни бунёд этдилар. Эндиликда Хўжакент ГЭСининг биринчи агрегати қуввати халқ хўжалигимизга хизмат қила бошлади.

«Чарвакгэсстрой» коллективининг эришган зафари — партия, комсомол, касаба союз ташкилотларининг КПСС XXV съезди қабул қилган тарихий қарорларини ҳаётга тадбиқ қилиш борасидаги катта ташкилотчилик ишларининг қувончли натижасидир.

Чирчиқ дарёси чиндан ҳам ГЭСлар маржонига эга бўлмоқда. Биринчи беш йилликлар даврида Ғазалкент бош тўғони, Товоқсой, Комсомолск, Бўзсув, Оққовоқ, Қодирия сингари 17 нурхона қурилган эди. Унинчи беш йилликда эса навбатдаги гигант Хўжакент ГЭСи ишга тушди. Ундан аввалроқ Чорвоқ ГЭСи қурилди. Кун тартибида Ғазалкент ГЭСи. Нурхона бунёдкорлари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумида сўзлаган нутқида айтилган оқилона кўрсатмаларига амал қилиб, тез, тежамли, замонавий юксак техника даражасида қуриш тўғрисида партия қўйган вазифаларни амалга ошириш учун бундан буён ҳам астойдил кураш олиб бориш ниятида эканликларини айтмоқдалар.

(Хўжакент ГЭСи ва унинг қурувчилари тўғрисидаги материални газетамизнинг 3-саҳифасида ўқийсиз).

ХЎЖАКЕНТ ГЭСи бунёдкорлари дастлабки улкан ғалабани қўлга киритдилар. Нурхонанинг биринчи гидроагрегати ток бера бошлади. Бунда Элмурод Йўлдошев (чапдан) Роберт Агава, Зухриддин Нишонбоев, Баҳодир Қўзиев каби зарбдор бетончилар ҳиссаси катта бўлди.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВГА ГДР МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг раиси ўртоқ Э. Хонеккер 13 декабрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга ГДРнинг олий мукофотлари — Германия Демократик Республикаси Қаҳрамонининг юлдузи билан Халқлар дўстлиги катта юлдузи орденини топширди. Ўртоқ Л. И. Брежнев шонли Совет Армиясининг халқларни гитлер фашизмидан озод қилиш, Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги ҳар томонлама қардошлик муносабатларини ривожлантириш, социализм ғалабаларини ҳимоя қилишдаги жуда катта хизматлари учун, тинчлик йўлида олиб борилаётган курашдаги жуда катта хизматлари учун шу мукофотларга сазовор бўлди.

ГДР мукофотларини топшириш вақтида Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. У. Черненко, Я. П. Рябов ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Э. Хонеккер ва Л. И. Брежнев ўртоқлар нутқ сўзладилар.

Ўртоқ Э. ХОНЕККЕР нутқи

Азиз ўртоқ Леонид Ильич Брежнев!

Совет Иттифоқидаги азиз ўртоқлар!

Биз дўстлигимиз ва қардошларча ҳамкорлигимиз туфайли Советлар мамлакатининг пойтахтига тез-тез келиб турамиз, аммо Москвага қилинган бу сафарги визит қалбимизга айниқса яқин ва азиздир. Мен Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети ва унинг Сиёсий Бюроси топшириғини зўр хурсандчилик билан бажараман, шунингдек Германия Демократик Республикаси барча коммунистларининг Сиз азиз ўртоқ Леонид Ильични туғилган кунингиз билан чин кўнгилдан табриклаш ҳамда мамлакатимиз меҳнаткашларининг Сизга нисбатан дўстлик, миннатдорчилик ва ҳурмат туйғуларини яна бир бор изҳор этиш истагини бажо келтираман.

Сизнинг 70 йиллигингиз кўп сабабларга кўра катта воқеа ҳисобланади. Бу кун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Совет давлати учунгина шонли кун эмас. Биз Сизни, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретарини халқаро ишчилар синфи ва жаҳон коммунистик ҳаракатининг атоқли арбоби деб, биринчи социализм давлатининг тақдирини кўп жиҳатдан белгилаб берадиган шахс деб юксак қадрлаймиз. Давлатингизнинг сиёсати ва намунаси ер юзи қиёфасини салмоқли равишда шакллантириб турибди. Сизнинг совет кишилари бахт-саодати йўлидаги, коммунизм қуриш йўлидаги тинимсиз фаолиятингиз Германия Демократик Республикаси гражданларига жуда яхши маълум.

Тинчлик учун сизчалик собитқадамлик, изчиллик ва матонат билан курашган партия ва давлат арбоби бошқа биронта мамлакатда йўқ. Ҳамма жойдаги одамлар Сизнинг номингизни Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV ва XXV съездларининг Тинчлик программалари билан, Хельсинкида хавфсизлик масалаларига бағишлаб ўтказилган Умумевропа кенгаши билан ва кескинликни юмшатишнинг дунёда ижобий силжишларга олиб келган бошқа амалий қадамлар билан боғлиқ деб биладилар.

Азиз Леонид Ильич, Сизнинг ҳаёт йўлингиз Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Совет давлатининг олға томон қилган муваффақиятли ҳаракатини ифодалайди. Сиз ҳамиша партия даъватига лаббай деб жавоб бериб, ўзингизга хос ташаббус ва ғайратингизни социалистик қурилишнинг энг муҳим ҳал қилувчи участкаларига сарфладингиз. Машаққатли уруш йилларида Сиз фронтнинг ҳал қилувчи участкаларида узил-кесил ғалабагача курашдингиз. Сиз Владимир Ильич Лениннинг содиқ шогирди сифатида кўп йиллардан бери Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига бошчилик қилаяпсиз. Сиз ўз ҳаётингиз, ўз фаолиятингиз билан ўз социалистик ватанингиз умидбахшлиги ва қудрати тимсоли бўлиб турибсиз. Сиз социалистик ватанингизга коммунист сифатида, интернационалист сифатида ҳамиша садоқат билан хизмат қилдингиз ва хизмат қилаяпсиз.

Доимо Совет Иттифоқи тарафида бўлиб келган ва ҳозир ҳам унинг тарафида турган ва шундай бўлиб қоладиган ишчи ва деҳқонларнинг биринчи немис социалистик давлати Сиз, азиз ўртоқ Леонид Ильични содиқ ва синалган дўст, деб билади. Сизнинг мамлакатимиз ижтимоий тузумини мустаҳкамлаш ва таъминлаш ишига, ҳар бир меҳнаткаш инсоннинг манфаатлари ва бахт-саодати йўлида республикамизнинг равнақ топиши ишига қўшган ҳиссангизни ифодалаш учун сўз топиш қийин. Истаймизки, бугун Сиз Германия Демократик Республикасининг халқи бунинг учун Сизга чин қалбдан отилиб чиқадиган самимий чуқур миннатдорчилик туйғулари билан яшаётганлигини ҳис этсангиз.

Сизнинг: «Дўстлик Иттифоқимизнинг жонидир», деган сўзларингиз Германия Бирлашган Социалистик партиясининг барча аъзолари учун, Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашлари учун унутилмас сўзлар бўлиб қолди. Қардош партияларимизнинг, Марказий Комитетларининг коммунистик истиқболни кўзловчи улуғ фаолияти муштарак иши учун курашдаги сафдошларнинг ҳоҳиши ифодаси ва куч-ғайратига таянади.

Номи Германия Демократик Республикасида социализм қураётган ҳар бир киши учун тинч келажакка букилмас ишонч рамзи бўлиб қолган инсон, ҳамма кишилар социалистик ҳамдўстлигимиз кун сайин мустаҳкамланиб, ўз қудратини кўпайтираберишu учун тинимсиз курашаётган олийҳиммат зот, деб биладиган арбоб партияларимиз ва мамлакатларимиз ўртасидаги бирлик ҳамда ҳамкорликни мустаҳкамлаш соҳасидаги шу қадар муҳим ишга бошчилик қилиб келаётганлиги билан айниқса фахрланамиз.

Германия Демократик Республикасининг ҳар бир шаҳрида, ҳар бир қишлоғида совет халоскорлари астойдил иззат-икром билан кутиб олинадиган ҳурматли меҳмонлардир. Кекса ҳам, ёш ҳам уларнинг жасорати хотирасини эъзозлайди. Трептов-паркдаги совет жангчилари ёдгорлиги атрофи доимо одамлар билан гавжум бўлади. Волгадан Берлингача машаққатли йўлни босиб ўтган ҳамма кишилар — совет солдати ҳам, Совет Иттифоқи маршали ҳам мамлакатимизда зўр меҳр-муҳаббат ва зўр инсоний ҳурмат қозонган. Бу гап айниқса Сиз, азиз Леонид Ильичга тааллуқлидир. Биз, Сизни фашизмни тор-мор этиш ишига шахсан жуда катта ҳисса қўшган инсон деб, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Совет давлатининг раҳбар арбоби деб, юксак қадрлаймиз. Сизнинг фаолиятингиз Европадаги социализмни даҳлсиз социализмга айлантириш учун ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXV съезди ва Германия Бирлашган социалистик партиясининг IX съезди йили, Европа коммунистик ва ишчи партияларининг Берлин конференцияси йили, жаҳон социализмининг катта муваффақиятлари йили — 1976 йил тугай деб қолди. Совет

(Давоми 2-бетда).

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Хонеккер!

Азиз дўстлар!

Германия Демократик Республикасининг олий ва фахрли мукофоти учун немис ўртоқлардан чуқур миннатдорман.

Бу мукофот аввало, Совет Иттифоқи билан немис социалистик давлатининг мустаҳкамланиб бораётган дўстлиги ва ҳамкорлиги рамзи бўлганлиги учун ҳам менга азиздир. Менинг назаримда бу мукофот совет кишиларининг Улуғ Ватан урушидаги қаҳрамонона жасорати, уларнинг Европа халқларини, шу жумладан немис халқини ҳам фашизм зулмидан халос қилишга қўшган ҳал қилувчи ҳиссаси тақдирланганлигининг ифодасидир.

Ана шундай тантанали дамларда бошдан ўтган ҳамма воқеалар равшан эсга келади. Менинг алангали уруш йўлларидан унинг биринчи кунидан бошлаб сўнгги кунигача кўп минг километрлаб юришимга тўғри келган эди. Ўша пайтларда бошқа совет кишилари каби мен ҳам келажак тўғрисида ўйлаганман, ўзимга-ўзим: урушдан кейинги дунё, Европа қиёфаси қандай бўлади? — деб савол берганман.

Тарих йўллари Германиядаги ишларнинг қандай боришига кўп жиҳатдан боғлиқ эканлигини биз яхши тушунар эдик. Коммунистлар сифатида биз немис ишчилар синфига, унинг фашизмдан қолган оғир меросни бартараф эта олиш, ўз ватанини янги, социалистик негизларда қайта қуриш қобилиятига қаттиқ ишондик.

Бу умидлар асосли эканлигини тарих кўрсатди. Ташқи империалистик кучларнинг тазйиқи ва аралашувидан муҳофаза этилган Германия территориясида меҳнаткаш халқ ўзининг антифашист курашида чиниққан, синалган авангарди — коммунистлар бошчилигида ўз сўзини айтиб, ҳақиқий демократия йўли, эксплуатациядан халос бўлиш ва меҳнаткашлар ҳокимиятини ўрнатиш йўли — социализм йўлини танлаб олди.

Немислар диёрида социализмнинг қарор топиши Европа тақдиридаги тарихий воқеа бўлди. Германия Демократик Республикаси қудратли социалистик ҳамдўстликнинг пишиқ-пухта бўғинларидан бири бўлиб қолди. У Европада ва бутун дунёда мустаҳкам тинчлик ҳамда хавфсизлик учун курашда актив қатнашмоқда, жаҳон майдонида кенг миқёсда эътироф этилди ва муносиб обрў-эътибор қозонди.

Шу йил ёзида ГДР пойтахтида Европа коммунистик партияларининг раҳбар арбоблари қитъада тинчлик ва социал тараққиётни янада мустаҳкамлашга ҳисса қўшиш учун тўпланган пайтда назаримда, шу воқеада қатнашган ҳаммамиз бу воқеанинг рамзий моҳиятини: бизнинг замонамизда янги, социалистик Берлин ўйнаётган олижаноб ролнинг яққол тасдиғини чуқур ҳис этдик.

ГДРнинг Совет Иттифоқи билан, барча қардош мамлакатлар билан дўстлиги ва ҳамкорлиги мустаҳкамланиб, кенгайиб бормоқда. Бу дўстлик ва ҳамкорлик сиёсий ва мафкуравий жиҳатдан мустаҳкам ҳамжиҳат бўлиб ҳаракат қилишга, ҳар томонлама иқтисодий интеграцияга таянади, энг муҳими эса мамлакатларимиз меҳнаткашларининг миллион-миллион оммаси онгига мустаҳкам ўрнашиб олди. Тарихий аҳамиятга эга бўлган бу ишда мен ўртоқларим билан бирга баҳоли қудрат қатнашиш шарафига муяссар бўлганлигим билан фахрланишимни яширмайман.

Немис коммунист дўстларимизга, ишчилар, деҳқонлар, зиёлиларга, ГДРнинг ҳамма гражданларига ижодий меҳнатда, янги бахтиёр турмуш қуришда чин кўнгилдан янги-янги муваффақиятлар тилайман!

Мен учун унутилмас бўлган шу дамда ишонтириб айтмоқчиманки, бундан буён ҳам Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги қардошларча ҳамкорликни ривожлантиришга ўз ҳиссамни қўшавераман, бундан буён ҳам бутун кучим, билимим ва тажрибамни муштарак ишимиз — тинчлик ва коммунизм учун курашга сарфлайвераман.

А. Н. КОСИГИН ПХРГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан қурилаётган «Катовице» металлургия комбинати биринчи навбатининг тантанали суратда ишга туширилишида қатнашмоқ учун ПБИП Марказий Комитети ва ПХР ҳукуматининг таклифига биноан 13 декабрь куни Москвадан Польша Халқ Республикасига жўнаб кетди.

Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида ўртоқ А. Н. Косигинни Ю. В. Андропов, В. И. Долгих ўртоқлар, СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Н. А. Тихонов, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Н. К. Байбаков, Н. В. Мартинов, И. Т. Новиков, З. Н. Нуриев, Л. В. Смирнов, СССР министрлари ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВГА ГДР МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

(Боши 1-бетда).

Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Сиз, Леонид Ильич билан мен имзолаган янги шартнома кучга кирган биринчи йилнинг ўзидаёқ иккала мамлакатдаги коммунистик ва социалистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида партияларимиз, мамлакатларимиз ва халқларимизнинг янада мустаҳкамроқ ҳамкорлик қилиши учун шу қадар кўп қимматли омиллар берганлиги факти биз, Германия Демократик Республикасидаги коммунистларни айниқса қувонтиради.

Биз тўғри йўлдан бораётганлигимизни замон яққол исботлаб турибди. Зеро, халқаро кескинликни янада юмшатиш тенденцияси дунёдаги кўпгина мамлакатлар ташқи сиёсат ҳаракатларининг асосий йўналиши бўлиб қолганлиги мутлақо тасодифий факт эмас. Мадомики, Европанинг марказидаги бирон бир ерда ҳеч қандай сабоқ олмаган ва ҳеч нарсани тушунишни истамайдиган кишилар шовқин-сурон кўтараётган эканлар, фақат шуни айтиш мумкинки, замон билан ҳамнафас боришни истамайдиган кишилар тинчлик ва хавфсизликка интилаётган халқларнинг кўз ўнгида телба ва кулгили бўлибгина кўриниши мумкин.

Совет Иттифоқидаги азиз ўртоқлар!

Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий комитети билан Германия Демократик Республикасининг Давлат кенгаши шонли Совет Армиясининг халқларни Гитлер фашизмидан озод қилиш, Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги ҳар томонлама қардошлик муносабатларини ривожлантириш, социализм ғалабаларини ҳимоя қилиш ишидаги жуда катта хизматларингиз учун, тинчлик йўлида олиб борилаётган курашдаги жуда катта хизматларингиз учун, Сиз Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежневга, туғилган кунингизга 70 йил тўлиши муносабати билан «Германия Демократик Республикаси Қаҳрамони» деган фахрий унвон беришга ва «Халқлар дўстлиги катта Юлдузи» орденини топширишга қарор қилганликларини сизларга маълум қилишдек катта шарафга муяссарман.

Бу мукофотлар Сизнинг курашда синалган бутун ҳаётингизга ва самарали ишингизга, Сизнинг фашизмни тор-мор қилишда шахсан кўрсатган жасоратингизга, урушдан кейинги даврда тинчлик ва хавфсизлик учун курашдаги хизматларингизга юксак баҳо берганлигимизни ифодалайди. Сиз халқлар дўстлигининг ёрқин ва асло сўнмайдиган юлдузи социализм дунёси узра бутун Ер курраси узра, доимо ва янги куч билан порлаб туриши учун бениҳоя кўп иш қилдингиз ва қилаяпсиз. Шу билан бирга Ленин мамлакати билан иттифоқ инсониятнинг ҳозирги куни ва келажаги негизи эканлиги мутлақо равшандир.

Азиз Леонид Ильич, Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгаши, Министрлар кенгаши ва бутун халқининг самимий қутловларини, бахт-саодат, янгидан-янги муваффақиятлар, сиҳат-саломатлик ва узоқ умр тилаб билдирган энг яхши истакларини қабул этгайсиз.

* * *

Ўртоқ Л. И. Брежнев жавоб нутқи сўзлади.

* * *

(Ўртоқ Э. Хонеккер ва ўртоқ Л. И. Брежнев нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди).

* * *

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари Леонид Ильич Брежневни Германия Демократик Республикасининг олий мукофотлари топширилганлиги билан қизғин табрикладилар ва унга КПСС XXV съезди қарорларини муваффақиятли амалга ошириш соҳасида бундан буён ҳам самарали ишлар қилишини тиладилар.

(ТАСС).

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВМП РАҲБАРЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

ХАНОЙ, 13 декабрь. (ТАСС). Бугун Президент саройида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов бошчилигида Вьетнам меҳнаткашлар партиясининг IV съездига келган КПСС делегацияси билан Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ле Зуан, ВМП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Вьетнам Социалистик Республикаси Миллат Мажлиси доимий комитетининг раиси Чионг Тинь, ВМП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСР ҳукуматининг Бош министри Фам Ван Донг, ВМП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Во Нгуен Зиап, Нгуен Зуй Чинь, Фам Хунг, Ле Тхань Нги, ВМП Марказий Комитетининг секретари Суан Тхюи ўртасида дўстона учрашув бўлди.

Самимий, қардошлик муҳитида ўтган суҳбат вақтида КПСС билан ВМП ўртасидаги ҳамкорликни марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принциплари асосида янада чуқурлаштириш масалалари муҳокама қилинди. Иккала томон Совет Иттифоқи билан Вьетнам Социалистик Республикаси ўртасидаги ҳар томонлама алоқалар муваффақиятли ривожланаётганлигидан, Совет—Вьетнам дўстлиги мустаҳкамланаётганлигидан зўр мамнуният изҳор этдилар.

Учрашувда КПСС делегациясининг аъзолари: КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, СССРнинг ВСР даги элчиси Б. Н. Чаплин қатнашдилар.

ЛЕОНИД ИЛЬИЧ БРЕЖНЕВНИНГ ҲАЁТИ ВА ФАОЛИЯТИ ҲАҚИДА ҚИСҚАЧА БИОГРАФИК ОЧЕРК НАШР ЭТИЛДИ

Сиёсий адабиёт нашриёти Леонид Ильич Брежневнинг ҳаёти ва фаолияти ҳақидаги қисқача биографик очеркни кўп нусхада чоп этди.

Китобда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг кўп қиррали, толмас фаолияти баён қилинади. Л. И. Брежневнинг бутун ҳаёт йўли социалистик Ватанга, тинчлик ва коммунизм ишига фидокорона хизмат қилиш намунасидир. Китобда Леонид Ильич Брежневнинг металлург ишчисидан КПСС Марказий Комитети Бош секретари лавозимигача босиб ўтган буюк ҳаётий йўли ҳикоя қилинади. Л. И. Брежнев Ленин партиясининг аъзоси деган улуғ номни, партия ва халқнинг юксак ишончини шараф билан оқлаб келмоқда.

Китобда ўртоқ Л. И. Брежневнинг халқаро майдонда ҳормай-толмай бажариб келаётган самарали ишлари ёрқин баён этилган. Асарда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва унинг Марказий Комитетининг умумий тинчлик ва хавфсизликни, халқларнинг озодлиги ва мустақиллигини мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида Совет Иттифоқининг, бутун социалистик ҳамдўстликнинг жаҳон миқёсидаги позицияларини мустаҳкамлаш соҳасида ўйнаётган ролига баҳо берилган. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг номи коммунистлар учун, барча қитъалардаги юз миллионларча кишилар учун ленинча принципиаллик, изчил интернационализм, тинчлик ва социал тараққиёт йўлида фидокорона кураш намунаси бўлиб қолди.

Китобда баён қилинган материаллар совет халқи содиқ ва матонатли ленинчи, тинчлик ва коммунизм учун фидокорона курашчи, партия ва халқнинг танилган раҳбари Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги Коммунистик партия, унинг Марказий Комитети, Сиёсий бюроси теварагига жуда маҳкам жипслашганлигини яна бир марта ёрқин ва очиқ равшан таъкидлайди. (ТАСС).

АЭРОПОРТДА КУТИБ ОЛИШ

Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Венгрия Халқ Республикаси Президиумининг раиси Пал Лошонци Ҳиндистонга қилган сафаридан Ватанига қайта туриб, 13 декабрь куни Ўзбекистон пойтахтида бир оз тўхтаб ўтди.

ВХР, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида П. Лошонцини ва унга ҳамроҳ бўлган венгриялик давлат арбобларини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. М. Матчонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Греков ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

П. Лошонци шу куни Тошкентдан жўнаб кетди.

КПСС—СОВЕТ ХАЛҚИ БАРЧА ҒАЛАБАЛАРИНИНГ ИЛҲОМЧИСИ ВА ТАШКИЛОТЧИСИ

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВнинг «Партия қурилишининг актуал проблемалари тўғрисида»ги китоби нашр этилиши муносабати билан

Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини кутиб олаётган Советлар мамлакатининг йилномасида жаҳон тараққиётининг бутун боришига жуда катта таъсир ўтказиб келаётган ажойиб муваффақиятларни, жанговар ва меҳнат ғалабаларини ҳикоя қилувчи порлоқ саҳифалар кўп. Буларнинг ҳаммаси совет халқи тарихий зафарларининг чинакам илҳомчиси ва ташкилотчиси бўлган КПССнинг синалган раҳбарлигида қўлга киритилди. Бизнинг партиямиз меҳнаткашларга хизмат қилишни, социалистик Ватаннинг қудратини, унинг шуҳратини ва халқаро майдондаги обрў-эътиборини мустаҳкамлашни, марксизм-ленинизм ғояларини, илмий коммунизм идеалларини оғишмай изчиллик билан амалга оширишни ўз фаолиятининг, ўз олдида турган вазифаларнинг олий мақсади деб билади.

Ишчилар синфининг, барча меҳнаткашларнинг ғоявий илҳомчиси, сиёсий йўлбошчиси ва ташкилотчиси бўлмиш Коммунистик партиянинг кўп қиррали революцион — ўзгартирувчилик фаолиятини очиб бериш жуда катта сиёсий ва амалий аҳамиятга эгадир. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия ҳақидаги маркча-ленинча таълимотни ижодий тарзда ривожлантиришга, партиянинг совет жамиятидаги раҳбарлик ва етакчилик ролини янада ошириш масалаларини ишлаб чиқишга катта ҳисса қўшди. Сиёсий адабиёт нашриёти яқиндагина чоп этган «Партия қурилишининг актуал проблемалари тўғрисида»ги тўплам буни исбот қилади. Бу қўшимчалар киритилган ва муҳим материаллар билан бойитилган китобнинг иккинчи нашридир. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1964 йилдан бошлаб 1976 йил октябригача ўтган давр ичида сўзлаган нутқлари ва ёзган мақолалари бу китобга тўлалигича ёки қисман киритилган. Бу нутқ ва мақолаларда партия қурилишининг туб масалаларига доир фикрлар баён қилинади, КПСС ҳақида, унинг ҳозирги босқичдаги вазифалари, иш методлари ҳамда формалари тўғрисида чуқур ва тўлиқ тасаввур берилади, партия тўплаган жуда катта тажриба назарий жиҳатдан умумлаштирилади.

* * *

Бизнинг партиямиз, деб таъкидлаб ўтилади китобда, узоқ ва шонли тарихий йўлни босиб ўтди. Бу йўл енгил ва оддий йўл эмас эди. Ҳаддан ташқари кўп қийинчиликларни бартараф қилишга тўғри келди. Аммо партия доим ўз мавқеи юксаклигида бўлди. У капитализмдан социализмга олиб борадиган ва илгари ҳеч кимга маълум бўлмаган йўлларни очиб бера олди, ишчилар синфининг, барча меҳнаткашларнинг чексиз ишончини қозониб, ривожланган социалистик жамиятни, умумхалқ давлатини вужудга келтиришни таъминлай олди, жаҳондаги энг йирик мамлакатни коммунистик қурилишнинг кенг йўлига олиб чиқишга қодир бўлди.

«Бизнинг партиямиз,— дейди ўртоқ Л. И. Брежнев,—ишчилар синфининг, деҳқонларнинг ва зиёлиларнинг илғор, энг онгли ва энг актив қисмини бирлаштиради. У ўз сиёсатини ҳаётнинг реал эҳтиёжларига, кишиларнинг талабларига илмий ёндошиш ва уларни чуқур ўрганиш асосида белгилайди. У жамиятнинг барча табақаларини, барча миллатларни жипслаштиради, кишиларни ирода билан, энг илғор ва энг адолатли жамият — коммунизм идеаллари учун курашга шай бўлиб туриш ва шу йўлда кураш олиб бориш маҳорати билан қуроллантиради». (730-бет).

КПССнинг XXV съездига қадар партия сафларида 15,6 миллиондан зиёд коммунист бор эди. Буларнинг 41,6 процентини ишчилар, 13,9 процентини колхозчилар, қарийб 20 процентини техника зиёлилари вакиллари, 24 процентидан кўпроғини фан, адабиёт, санъат арбоблари, маориф, соғлиқни сақлаш, бошқарув аппарати ходимлари, ҳарбий хизматчилар ташкил этди. Партия сафига қабул қилинувчиларнинг қарийб 80 процентини ижтимоий ҳаётнинг ҳал қилувчи тармоғи бўлмиш моддий ишлаб чиқариш соҳасида банд бўлган кишилардан иборат. Партия сафига янгидан қабул қилинган кишиларнинг ғоят кўпчилиги ёки учдан икки қисмидан кўпроғи комсомоллардир. Бу эса партиянинг ҳаётий кучлари битмас-туганмас эканлигини, ёшларимиз коммунизм идеалларига астойдил содиқ эканлигини исбот қилади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев партия сафларининг ўсишини, унинг сифат составини яхшилаш соҳасидаги ишларини характерлаб, принципиал жиҳатдан муҳим бўлган хулосани таърифлаб берди: ривожланган социализм шароитида Коммунистик партия бутун халқнинг партияси бўлиб қолган бир вақтда у ўзининг синфий характерини асло йўқотмайди; КПСС ўз табиатига кўра ишчилар синфининг партияси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолаверади. Ҳозирги пайтда партия сафига кирувчиларнинг кўпчилигини ишчилар ташкил этади. Бу қонуний бир ҳол бўлиб, ишчилар синфининг жамият ҳақидаги етакчилик ролини акс эттиради.

Урушдан кейинги ўттиз йил ичида КПСС аъзоларининг сони қарийб уч баравар кўпайди. Китобда таъкидлаб ўтилганидек, КПССнинг сафлари бундан буён ҳам ўсиб бораверади. Социализм даврида ижтимоий тараққиётнинг бутун боришидан, партиянинг раҳбарлик роли, унинг обрў-эътибори ўсишидан келиб чиқадиган объектив тенденция ана шундай. Аммо КПСС ўз сафларини ўстиришга зўр бермайди. У қандайдир имтиёзлар олиш учун эмас, балки коммунизм манфаатлари йўлида фидокорона ишлаш учун партияга кираётганлигини амалда исбот қилган кишиларнигина ўз сафларига қабул қилади.

Тўпламда партия ички демократиясини янада ривожлантиришга, партия ҳаётининг ленинча принциплари ва нормаларига риоя қилишга катта эътибор берилади. Коллектив раҳбарлик, омма билан чамбарчас боғланиш, омманинг гапига доимо қулоқ сола билиш, илғор тажрибани танлаб олиб қўллаб-қувватлаш, ҳар қандай ғовларга қарши муросасиз курашиш, камчиликларни дадил ва очиқ танқид қилиш каби партия учун характерли бўлган хислатлар кўрсатиб ўтилади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев айтадики, коммунист юксак ғояли, актив сиёсий жангчи бўлиши, коммунизм қурувчиларнинг олдинги сафларида бориши лозим. «Бундан буён ҳам шунга эришмоқ зарурки, ҳар бир коммунист қаерда ишлашидан, қандай вазифа ёки лавозимда бўлишидан қатъий назар, саранжом-саришталикда ва интизомда ишга ижодий муносабатда бўлишда ибрат кўрсатсин, катта ва кичик вазифаларни ҳал этишга давлат нуқтаи назаридан ёндошишда намуна бўлсин» (757-бет).

Партиянинг раҳбарлик, сафарбар этувчилик роли, — дейилади китобда, — мавҳумий бир тушунча эмас. Бу — ҳаётнинг ўзи, бизнинг кундалик практикамизнинг ўзидир. Халқ ҳаётининг ҳамма соҳалари партиянинг диққат марказида турибди. Партия мамлакатимизнинг бепоён ерларида қилинаётган ҳамма ишлар учун жавобгардир. Ижтимоий ҳодисаларга системали, комплекс ёндошиш партия сиёсатининг ўзига хос хусусиятидир. КПСС шунга асосланадики, ривожланган социалистик жамият каби яхлит социал организмда ижтимоий ҳаётнинг бирон жиҳати бу ҳаётнинг бошқа ҳамма томонларига оз ёки кўп даражада тааллуқли бўлмаган тарзда ҳал этилмайди ва ҳал этилиши мумкин эмас.

Тўпламга киритилган асарларда хўжалик ва маданий қурилишга, давлат ва жамоат ташкилотларига партия раҳбарлигининг метод ва усуллари очиқ-равшан кўрсатиб берилади. Асосий эътибор табиий, партиянинг иқтисодий стратегиясига, социал вазифаларни ҳал этишга ва аввало, совет кишилари турмушининг моддий ва маданий даражасини янада ўстиришга, ишлаб чиқариш самарадорлигини, меҳнат унумдорлигини, иш сифатини доим ошира бориш асосида уларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилашга қаратилган.

Китобда ленинча иш услубига доир масалалар жуда муҳим ўрин олади. Ленинча иш услуби эса субъективизмга ёт бўлган, барча ижтимоий жараёнларга илмий ёндошиш руҳи билан суғорилган ижодий услубдир. Бу услуб ўзига ва бошқаларга нисбатан юксак талабчанликни кўзда тутади, хотиржамликка берилишга йўл қўймайди, бюрократизм ва расмиятчиликнинг ҳар қандай кўринишларига зиддир. Бу услуб танқид ва ўз-ўзини танқид, қабул қилинадиган қарорларнинг ижросини қаттиқ назорат қилиш ва текшириш руҳи билан суғорилган.

Партиянинг кадрлар сиёсати қудратли восита бўлиб, партия шу восита орқали ижтимоий тараққиётнинг боришига таъсир ўтказади. Бизнинг кадрларимиз ички ва ташқи сиёсат вазифаларини амалга ошириш учун кураш жараёнида жиддий чиниқиш мактабини ўтдилар, бой тажриба тўпладилар. Партия, унинг Марказий Комитети, маҳаллий ташкилотлар кадрларга эътибор ва ғамхўрлик билан муносабатда бўлишни уларга нисбатан юксак талабчанлик билан бирга қўшиб олиб бормоқдалар.

Ҳозирги раҳбар, деб таъкидлаб ўтилади китобда, ўзида партиявийликни, ишнинг кўзини яхши билиш билан, интизомни ташаббус ва ишга ижодий ёндошиш билан бирга қўшиб олиб бориши лозим. Шу билан бирга раҳбар ҳар бир соҳада социал-сиёсий тарбиявий жиҳатларни ҳам эътиборга олиши, кишиларга, уларнинг эҳтиёж ва талабларига сезгирлик билан қараши, ишда ва турмушда ўрнак бўлиши лозим.

Партиянинг ўзи ҳам, партия фаолиятининг характери ҳам қандайдир қотиб қолган бир нарса эмас, албатта. Ҳаёт олға қараб бормоқда, партиянинг иши янги мазмун билан тўлиб бормоқда, партиявий раҳбарлик олдига қўйилаётган талаблар ҳам тобора ортмоқда. КПССнинг XXV съездида қуйидагилар уқтириб ўтилади: «Совет жамияти тараққиётининг жадал суръатлари, коммунистик қурилиш миқёсларининг ўсиб бораётганлиги, халқаро майдондаги фаолиятимиз **экономика ва маданиятни ривожлантиришга, кишиларни тарбиялашга партия раҳбарлиги даражасини доим юксак поғонага кўтаришни, омма ўртасидаги ташкилотчилик ва сиёсий ишларни яхшилашни қаттиқ талаб этади» (671-бет).**

Шу билан бирга КПСС бош йўлининг тарихий тажриба ва традицияларнинг давомийлигини пайдо бўладиган янги проблемаларини ўртага қўйиш ва ижодий тарзда ҳал этиш билан узвий равишда боғлаб боради.

Совет халқининг хоҳиш-иродасини муттасил ифода этувчи бизнинг партиямиз бу халқнинг манфаатларини тўлароқ билиш ва ҳисобга олишга интилмоқда, ўз сиёсатида меҳнаткашларнинг энг муқаддас орзу-тилак ва умидларини мужассамлаштирмоқда. Совет кишилари бу сиёсатни ўзларининг жонажон иши деб биладилар.

Партиянинг XXV съездида КПСС Марказий Комитетининг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» лойиҳасини бутун халқ орасида муҳокама қилиш ҳамма жойда, барча область, ўлка ва республикаларда сиёсий активлик ўсган бир вазиятда, ишчанлик руҳида ўтганлиги мамнуният билан қайд қилинди. Лойиҳани муҳокама қилишда 7,6 миллион киши сўзга чиқди, бир миллиондан ортиқ таклиф ва истак билдирилди. Бу эса ўнинчи беш йилликда қўйилган вазифаларнинг ҳал этилишидан меҳнаткашларнинг астойдил манфаатдор эканлигини яна бир марта намойиш қилди.

Съезд номига беҳисоб хат ва телеграммалар олинди. Бу хат ва телеграммаларда ишлаб чиқаришда қўлга киритилган улкан муваффақиятлар ҳақида рапорт берилди, самимий табрик ва энг яхши истаклар изҳор қилинди, меҳнат аҳлининг энг эзгу туйғулари ҳақида, совет ҳаёт тарзи, бунёдкорлик ва тинчлик ҳақида ёзилган самимий мулоҳазалар ўз ифодасини топди. Буларнинг ҳаммаси совет кишиларининг ҳис-туйғулари ва фикр-ўйларини, уларнинг Ватан равнақи тўғрисида астойдил ғамхўрлик қилаётганликларини, партиянинг сиёсатини якдиллик билан маъқуллаётганликларини акс эттирди.

КПСС XXV съездининг иши партия бутун халқнинг ишончи ва мададига таянаётганлигини яққол кўрсатиб берди. Дарҳақиқат, меҳнат аҳлининг бахт-саодати тўғрисида, унинг қобилиятларини ҳар томонлама ривожлантириш, ўсиб бораётган эҳтиёж ва талабларини қондириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш партиянинг олий мақсади ва вазифасидир. Ўртоқ Л. И. Брежнев съезд минбарида туриб, бундай деди: «Биз коммунизмга ҳали етганимиз йўқ, лекин партиямизнинг фаолияти, унинг интилишлари инсоннинг бахт-саодати учун, инсон учун зарур бўлган ҳамма нарсаларни қилишга қаратилганлигини бутун дунё кўриб турибди. Партиянинг мана шу жуда юксак, инсонпарварлик мақсади уни халқ билан қондош қилиб қўймоқда, уни маҳкам, узилмас ришталар орқали барча совет кишилари билан боғламоқда» (697-бет).

* * *

Тўпламдаги материаллар Коммунистик партиянинг ривожи ва унинг раҳбарлик роли тўхтовсиз ўсиб бориши қонуниятларини чуқурроқ билиб олиш имконини беради. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўпгина нутқларида Совет жамиятида онгли ёндошиш ролини доим кучайтириш, коммунизм қурилишида раҳбар, етакчи куч бўлган партиянинг аҳамияти ўсиб бораётганлиги тўғрисидаги идея ҳар томонлама ёритилиб, асослаб берилди. Бу нутқларда етук социализм шароитида ана шу қонуниятларнинг амал қилиш омиллари очиқ-равшан баён қилинди.

Бу нутқларда аввало коммунистик қурилишнинг миқёслари ўсганлиги ва бу соҳадаги вазифаларнинг мураккаблиги, бу вазифалар сиёсий ҳамда ташкилий раҳбарликни доим юксак даражага кўтаришни талаб этганлиги кўрсатиб ўтилади. Совет жамиятининг коммунизм сари жадал қадамлар билан олға боришини етук социализмни — кризисга учрамайдиган, экономикаси доимий ривожланадиган, социалистик мулк ҳукмронлигига асосланган ривожланган ижтимоий муносабатлар жамиятини, халқнинг социал ва ғоявий-сиёсий бирлиги, чинакам эркинлик, порлоқ коммунистик истиқболлар таъминланадиган жамиятни тобора ривожлантириш йўли билангина барпо этиш мумкин.

Коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш биринчи ўринга қўйилмоқда. Социалистик хўжалик системасининг афзалликларини фан-техника революциясининг ютуқлари билан, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ғоят ошириш ва меҳнат унумдорлигини ўстириш, табиий, моддий ва меҳнат ресурсларидан энг рационал фойдаланиш билан узвий равишда бирга қўшиб олиб борган тақдирда бунга эришиш мумкин. Ижтимоий ҳаётнинг бошқа соҳаларидаги вазифалар ҳам аслини олганда ғоят мураккаб вазифалардир. Коммунизм қуриш йўлидаги ҳамма ишни ташкилий ва планли тарзда олиб бораётган партиянинг ўсиб бораётган раҳбарлик роли шундан келиб чиқади.

Омма ижодий активлиги доим юксалиб бораётганлиги, янгидан-янги миллионларча меҳнаткашлар ишлаб чиқаришни, давлат ва жамоат ишларини бошқаришга жалб этилаётганлиги Коммунистик партиянинг раҳбарлик ролини кучайтираётган социал тараққиётнинг муҳим омилларидан биридир. Партия кишиларни ўзи ишлаб чиққан сиёсий йўлни амалга ошириш, Совет жамиятини ривожлантиришнинг перспектив мақсадларига эришиш йўлида уюштирмоқда ва уларнинг бу соҳадаги фаолиятига етакчилик қилмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1976 йил октябрь Пленумида сўзлаган нутқида ўнинчи беш йилликдаги ғоят мароқли ва масъулиятли буюк ишларни характерлаб берди. Шу билан бирга у бутун партиявий-ташкилотчилик иши ва ғоявий-сиёсий иш КПСС XXV съезди қўйган вазифаларни амалга оширишга ёрдам бериши лозим эканлигини уқтириб ўтди. Партиянинг коммунистлар, маҳаллий партия, совет, хўжалик органлари ва кенг меҳнаткашлар оммасининг ижодий ташаббусини бутун чоралар билан ривожлантиришга қаратилган йўли шунга мос бўлиб тушади.

Китобда Совет жамияти сиёсий системасининг ҳар томонлама ривожланаётганлиги Коммунистик партия раҳбарлик ролининг ўсиб бораётганлигидан далолат берувчи омилларнинг бири эканлиги таъкидлаб ўтилади. Бунда гап социалистик давлатни янада такомиллаштириш ва социалистик демократияни ривожлантириш ҳақида, давлат ва ижтимоий ҳаётнинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаш тўғрисида, жамоат ташкилотларининг фаолиятини кучайтириш тўғрисида бораётир. Шу билан бирга партия, унинг Марказий Комитети бу соҳада шу нарсага асосланиб келмоқдаки, СССРда юксалиб, аста-секин коммунистик жамиятга айланиб бораётган ривожланган социалистик жамият барпо этилди, бизнинг давлатимиз бутун халқнинг манфаатлари ва хоҳиш-иродасини ифода этувчи умумхалқ давлатидир. Бизнинг мамлакатимизда янги тарихий бирлик— совет халқи таркиб топди, ишчилар синфи, деҳқонлар ва зиёлиларнинг бузилмас иттифоқи, мамлакатимиздаги барча миллат ва элатларнинг дўстлиги ана шу бирликнинг негизидир. Ишчилар синфи бу иттифоқда етакчилик ролини бажармоқда.

Коммунистлар партияси Совет жамияти сиёсий структурасининг, мамлакатимиздаги давлат ва жамоат ташкилотлари системасининг раҳбар ядросидир. Партия бутун халқнинг куч-ғайратини сарфлашни мувофиқлаштириб боришдан иборат асосий ролни бажармоқда.

Бу эса партиядан бир томондан, давлат ва жамоат ташкилотларига ва меҳнаткашларнинг бирлашмаларига, шу жумладан, советларга, касаба союзлари ва комсомолга доим йўл-йўриқ бериб таъсир ўтказишни, иккинчи томондан, уларнинг ташаббус кўрсатиши ва самарали фаолияти учун кенг имкониятлар яратиб берилишини таъминлашни талаб этади.

Партия раҳбарлигининг моҳияти, дейди ўртоқ Л. И. Брежнев, бутун жамиятнинг бузилмас ғоявий-сиёсий бирлигини таъминлашдан, ижтимоий организмнинг барча таркибий қисмларини собиткадамлик билан мувофиқлаштириб ривожлантиришдан иборат. Бизда мавжуд синфлар ва социал гуруҳларнинг, барча миллат ва элатларнинг, барча авлодларнинг манфаатлари ва хусусиятларини ҳисобга оладиган, ўз сиёсатида бу манфаатларни бирга қўшиб олиб борадиган коммунистик партиядан бошқа сиёсий ташкилот йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Партия навбатдаги кундалик майда-чуйда ишларни узвий равишда ягона қудратли оқимга қўшиб юбориш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқда. Партия ишга маҳкамачилик, тор маҳаллийчилик нуқтаи назаридан ёндошишдан ҳоли, умумий манфаатларни ҳамиша ҳимоя қилиб келмоқда.

Партиянинг жамиятимиз ҳаётидаги раҳбарлик ва етакчилик ролини ошириш илмий коммунизм назарияси аҳамиятининг ўсиб бораётганлиги билан, бу назарияни ижодий ривожлантириш ва пропаганда қилиш билан, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни кучайтириш билан чамбарчас боғланган. Партия аввало маркса-ленинча фанни ривожлантириш ҳақида, кенг омманинг бу фанни эгаллаши тўғрисида, идеология ишининг форма ва воситаларини доимо такомиллаштириш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқда.

КПССнинг бутун революцион—ўзгартирувчилик фаолияти маркса-ленинча назариянинг мустаҳкам негизига таянади. «Марксизм-ленинизм, — деб уқтириб ўтди ўртоқ Л. И. Брежнев партиянинг XXV съездида қилган докладида,— тўғри стратегия ва тактикани ишлаб чиқмоқ учун бирдан бир ишончли негиздир. Бизга у тарихий истиқболни тушунтириб беради, социал-иқтисодий ва сиёсий ривожланишнинг узоқ йилларга мўлжалланган йўналишини олдиндан белгилаб олишга, халқаро воқеалар борасида тўғри йўлни танлаб олишимизга ёрдам беради. Марксизм-ленинизмнинг кучи доимий ижодий ривожланиб боришдадир. Маркс шундай деб таълим берган эди. Ленин шундай таълим берган эди. Партиямиз уларнинг васиятларига ҳамиша содиқ бўлиб қолади!» (679-бет).

Совет мамлакати тараққиётининг ҳозирги босқичида назарияни янада ижодий ишлаб чиқишга бўлган эҳтиёж камаймайди, балки аксинча, тағин ҳам ортиб боради. Партия, унинг Марказий Комитети ижтимоий фанларни янада ривожлантириш, бу фанларнинг коммунистик қурилишдаги ролини ошириш борасида конкрет чораларни кўрмоқда. Шу билан бирга илмий-тадқиқотларнинг самарали бўлишига, уларни практика билан боғлашга, партия ва халқнинг тажрибасини умумлаштиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Очиқ кўриниб турибдики, — дейди ўртоқ Л. И. Брежнев,— ижтимоий фанимиз олдида турган вазифалар турмуш билан жуда чамбарчас боғланганидагина ҳал қилиб берилиши мумкин. Схоластик назариябозлик олға томон қилаётган ҳаракатимизга тўсқинлик қилиши мумкин. Амалиёт билан боғланиб иш олиб боришгина фаннинг самарадорлигини ошира олади. Бу эса ҳозирги кундаги марказий проблемаларнинг биридир.

Китобда ҳозирги шароитда партиянинг идеология соҳасидаги фаолияти самарадорлигини ошириш вазифалари ва йўллари ҳам ўз ифодасини топди. Бу йўл аввало, бутун тарбия ишини комплекс тарзда олиб бориш яъни меҳнаткашлар турли гуруҳларининг хусусиятларини ҳисобга олиб, ғоявий-сиёсий, меҳнат ва ахлоқий тарбияни бир-бири билан чамбарчас боғлаб олиб боришни таъминлаш йўлидир.

Конкрет ишлар оммани ғоявий-сиёсий тарбиялашда қўлга киритиладиган муваффақиятнинг мезонидир. Коммунистик ғоявийлик билим, эътиқод ва амалий хатти-ҳаракат йиғиндисидир. Ғояли бўлиш, — деб таъкидлайди ўртоқ Л. И. Брежнев, — коммунизм қуришдан иборат буюк муштарак ишга ўз меҳнати билан ҳисса қўшишни англаш демакдир; бу— худбинлик ва қолоқликка, бўшанглик ва ландовурликка, обивателларча бепарволик ва юлғичликка муросасиз бўлиш демакдир; бу ўзидан ва бошқалардан меҳнат интизомига қаттиқ риоя қилишни талаб этиш, бутун куч-ғайратини сарф қилиб, шижоат ва ташаббускорлик билан ишлаш демакдир; бу — ўзининг улуғ социалистик Ватанини астойдил севиш ва бизнинг ютуқларимиз барча халқларнинг мустаҳкам тинчлик учун, озодлик учун, социализм учун курашдан иборат муштарак ишига қўшилаётган ҳисса эканлигини яхши билиб олиш демакдир. Бошқача қилиб айтганда, ғояли бўлиш — коммунизм учун, коммунизм улуғ идеалларининг тантанаси учун актив ва онгли курашчи бўлиш демакдир.

Тўпламда Коммунистик партия раҳбарлик ва етакчилик ролининг ўсиб бораётганлиги ҳам ички, ҳам халқаро вазифалар билан маҳкам боғланганлиги кўрсатиб ўтилган. Партия Ер юзида тинчлик, халқаро хавфсизлик ва социал тараққиёт манфаатларини кўзлаб, Совет давлатининг ташқи сиёсатини белгилаб бермоқда, барча тараққийпарвар ижтимоий кучларнинг империалистик реакцияга қарши, халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги йўлида олиб бораётган курашида уларни жипслаштириш учун актив ҳаракат қилмоқда. КПССнинг халқаро муносабатлар соҳасидаги бутун фаолияти коммунизмни муваффақиятли суратда барпо этиш, совет халқининг илҳомбахш меҳнати учун, унинг интернационал бурчини бажариши учун қулай ташқи шароитлар яратиб берилишини таъминлашга қаратилган.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Европа коммунистик ва ишчи партияларининг Берлин конференциясида сўзлаган нутқида бундай деди: «Пролетар интернационализмининг буюк ғояларига содиқ бўлган бизнинг партиямиз — Совет мамлакатининг тақдирини Европадаги ва бутун дунёдаги бошқа мамлакатларнинг тақдиридан ҳеч қачон ажратиб қўйган эмас. СССРнинг тинчлик ишини ва халқлар озодлигини мустаҳкамлашга қаратилган ташқи сиёсати ҳам, коммунизм қуришни мақсад қилиб олган ички сиёсатимиз ҳам фақат совет халқининг туб манфаатларига мос бўлибгина қолмасдан, шу билан бирга бутун дунё коммунистларининг инсониятнинг энг яхши келажаги учун олиб бораётган муштарак курашига биз қўшаётган ҳиссадирки, биз унга аминмиз» (713-бет).

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг нутқларида Совет Иттифоқининг халқаро аҳволи, КПССнинг ташқи сиёсий фаолияти илмий далиллар билан батафсил анализ қилинган, Ер юзида тинчлик таянчи ва байроқдори бўлмиш СССР ташқи сиёсатининг олижаноб, конструктив мақсадлари яққол кўрсатиб берилган. Партиянинг XXIV съездида КПСС Тинчлик программасини илгари сурди. Бу программанинг асосий мақсади — жаҳон социализмининг қудрати, жипслиги ва активлигига, унинг барча тараққийпарвар ва тинчликсевар кучлар билан мустаҳкамланиб бораётган иттифоқига таяниб, халқаро муносабатларда бурилиш ясалишига эришиш — «Совуқ уруш»дан турли ижтимоий тузумдаги давлатлар.-нинг тинч-тотув яшаши сари бурилиш ясашдан, уруш хавфини туғдирадиган оғир вазиятдан кескинликни юмшатиш ва ўзаро манфаатли нормал ҳамкорлик ўрнатиш сари бурилиш ясашдан иборат. КПССнинг XXV съездида тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги учун бундан буён ҳам кураш олиб боришнинг энг зарур янги вазифалари белгилаб берилди. Бу вазифалар тинчлик программасининг табиий давоми ва ривожидир. Бизнинг партиямиз ҳозирги вақтда бу вазифаларни ҳал этиш борасида қунт билан иш олиб бормоқда.

* * *

Тўпламга киритилган асарлар КПСС ва унинг Марказий Комитетининг, Марказий Комитет Сиёсий бюросининг ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўп қиррали самарали фаолиятини кенг ва тўлиқ очиб беради. Китобнинг бутун мазмуни партиямиз бош йўлининг барқарорлиги, илмий жиҳатдан асослаб берилганлиги ва изчиллигини тасдиқлайди, бу асарлар коммунистик ғоявийлик ва партиявийликнинг намунаси бўлиб, марксизм-ленинизм хазинасига қўшилган буюк ижодий ҳиссадир.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Партия қурилишининг актуал проблемалари тўғрисида»ги китоби партия, совет, касаба союз, комсомол ходимлари, бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, партия комитетларининг аъзолари, агитаторлар, сиёсий ахборотчилар, пропагандистлар, лекторлар ва ўқитувчилар учун, барча коммунистлар учун йўлланма бўлиб хизмат қилади. Бу китоб ҳар бир кишини ривожланган социализм шароитида КПССнинг қурилиши ва фаолиятини билиш билан, коммунистик қурилиш, Ер юзида мустаҳкам тинчлик ва социал тараққиёт учун кураш вазифаларини аниқ-равшан англаш маҳорати билан қуроллантиради.

[«Правда», 12 декабрь].

ХЎЖАКЕНТ НУРХОНАСИ— БЕШЙИЛЛИК ХИЗМАТИДА

ЁҒДУГА ЧУЛҒАНГАН ВАТАН

ЮҚОРИ ҚАВАТДА туриб Тошкент кечасини томоша қилганмисиз ҳеч? Бутун коинотдаги ёрқин, шуъладор юлдузларнинг бари шаҳар устига ёғилган-у, сиз гўё ана шу юлдуз тўла осмон устида тургандек ҳис этасиз ўзингизни. Бу юлдузларнинг чеки йўқ, четкаси уфқларга туташиб кетади, нигоҳ илғаб ололмайди. Уларнинг жамолига боқиб тўймайсиз. Баъзилари йўлларни ёритяпти, баъзилари хиёбонларни, майдонларни, кўплари эса одамлар хонадонини чароғон қилиб порламоқда. Демак, ҳар бир одамнинг юлдузи ўзи билан, ўз хонадонида...

— ВОЙ-БЎ-Ў, шу ҳаммаси чироғми-а болам, ҳукумат шунча иликтрни қаттан етказиб беради? — дейди тўққизинчи қаватдаги балкондан шаҳар кечасига биринчи кўз ташлаган кампир ҳайратланиб. — Давлат ҳам омон бўлсин-ей, ёпирай, шунча чироғ-а... Биз ҳам хўп даврда яшаган эканмиз-да, ўнинчи лампага шиша тополмай, жинчироқ ёқиб...

...ҚИРҒОҚДА турибмиз. Тўғон пастида, чап томонда шарқираб Чирчиқ дарёси оқмоқда. Юқорида, ўнг томонда денгиз-сув омбори. Тўғон қурилиши, ГЭС қурилиши жадал суръат билан давом этмоқда. Кетма-кет тўғонга шағал, бетон келтираётган баҳайбат ағдарма машиналар, улкан кранлар ва уларни бошқараётган азамат кишиларнинг бунёдкорлик ишига қараб туриб, негадир ўша кампирнинг гаплари ҳаёлга келди беихтиёр. «Мана, холажон, мана шу одамлар етказиб бераяпти беҳисоб электр қувватларини, шулар бунёд этишмоқда. мўъжизакор нурни» дегимиз келади.

ХЎЖАКЕНТ ГЭСининг биринчи гидроагрегати ток бера бошлади. Қуввати — 55 минг киловатт соат! Йил охиригача, қолган саноқли кунларда унинг яна иккита агрегати ҳам ишга туширилади ва тўла қувват билан ишлай бошлайди. Жами қуввати 165 минг киловаттга етади! 165 минг киловатт... Бу уч рақам ортига нималар яширинган? Мана шу уч рақамнинг вужудга келиши учун турли касб эгалари бўлган бунёдкор кишилар йиллар давомида қанчадан-қанча қаҳрамонона ишларни амалга оширишмади дейсиз? Ҳикоямиз шулар ва шуларнинг қадоқ қўллари, илғор фикр ва ўйлари билан ижод этилган ва этилаётган улкан нурхона — Хўжакент ГЭСи ҳақида.

1926 ЙИЛИ Тошкентнинг чекка жойида Ўрта Осиёда биринчи нур ишлаб чиқарувчи корхона — Бўзсув ГЭСининг қурилиши халқимиз ҳаётида байрам каби нишонланган эди. Ўша пайтда бундан бениҳоя қувонган ва нурга ошифта келажакни кўра олган илғор фикрли кишилар ҳам, гидроэлектростанцияга илоҳий бир кучдек назар билан қараб ваҳимага тушган авом одамлар ҳам кўп бўлган. Мана, орадан ярим аср вақт ўтди, Ильич чироғи мунаввар этмаган шаҳар ва қишлоқлар қолмади, ҳисоб. Электр нури хонадонларни ёритибгина қолмай, халқ хўжалигини жадал суръатлар билан ривожлантирмоқда. Электр машина юргизяпти, электр газлама тўқияпти, электр пўлат эритмоқда, электр... яна санайвериш мумкин. Бир сўз билан айтганда, пролетариат доҳийси В. И. Лениннинг ГОЭЛРО плани зўр тантана қилди. Коммунизм — плюс бутун мамлакатни электрлаштириш, деган эди Владимир Ильич. Худди шу йўлдан олға қараб бораяпмиз. Электр нури Ватанимизни нурга чулғади ва бу зиё Коммунизм йўлини ёритиб турибди...

6 МЕТРДАН 168 МЕТРГАЧА

ГЭС ҚУРИЛИШ бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Г. Г. Исаевни идорада топмадик. Георгий Георгиневич кабинетида кам ўтиради, ё объектни айланиб юрибди, ёки ўша ердаги вагончасида бўлса керак, деди секретарь. Ташқарига чиқиб, уч юз қадамча пастда, тўғон ёнбошида турган вагонларга ишора қилди: ҳувв анови биринчи вагон, салат рангли, кейинги яшили Исаевники.

— Ўзлари бошқа жойга кетмаганмикинлар?

— Йўқ, бўлиши мумкин эмас. Чунки соат иккида энергоблокни қабул қилиб олиш учун Давлат комиссияси келади.

СОАТГА ҚАРАДИК: бир ярим. Шошиб вагонга бордик, ҳеч ким йўқ, кампир тахта зиналарни ювяпти. Уни излаб, тўғон тепасида қурувчиларнинг ишига маҳлиё бўлиб бир зум туриб қолдик. Кимдан сўрашни ҳам билмайсан, ҳар ким ўз иши билан банд. Биздан сал нарида бир чол турибди. Кўринишидан ёши бир жойга бориб қолган бўлса ҳам ҳали бардам, йўғон суякли билаклари, йирик гавдаси йигитлигида паҳлавондек бўлганлигидан далолат беради. У дам сув денгизига, дам тўғон устидаги баланд кран кабинасига тикилади, шу кўйи ҳаёл суради. Яқинроқ бориб салом бердик.

— Ваалейк...,—чол уёғини ё айтмади, ё изғирин шамол учириб кетиб биз эшитолмадик. Аввалига бирор танишларимдан шекилли деб ҳафсала билан алик олган бўлса керак, кейин таниёлмай савол назари билан қаради.

— Ҳорманг отахон, сиз шу ерданмисиз?..

— Мен ўз давримда ишлаб бўлганман болаларим, энди мана буларни бир кўриб кетай деб келдим, Қўмсаркан одам.

— Ўғлингиз ишлайдими бу ерда, отахон.

— Йўғ-е, — чол наҳотки мени танимас экансизлар, дегандек норози нигоҳ билан қараб қўйди. — Кеча телевизорда Хўжакент ГЭСи ишга тушди, деб қолди. Бир кўрайчи, тўғон қанақайкин, деб ўн беш чақирим ердан, Товоқсойдан келдим. Қиш бекорчилик, болларим... У ёғини сўрасанглар, мана шу Ғазалкент бош тўғонини ўзим қурганман, — чолнинг овозида энди ғурур оҳанги тўлқинланди.

Уёқ-бўёқдан сўз очиб, ўзимизни таништириб, отахонни гапга солдик. Абил Турсунбоев, уч марта яъни уч чақириқда кетма-кет, — 12 йил Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати бўлган, сўнгги йилларда «Чирчиксельмаш», заводида ишлаб пенсияга чиққан экан бу коммунист отахон.

— Мен, болларим, Йўлдош Охунбобоев билан гаплашганман. У ёғини сўрасанглар, Йўлдош ота Ғазалкат бош тўғонига биринчи тошни босган. 1934 йил эди ўшанда. Бу тўғон Чирчиқ дарёсининг бўйнига солинган биринчи бўйинтириқ. У давргача Чирчиқ суви бир хил жойларда асов отдек кишнаб, бир хил жойларда тўрт томорқа жойга ёйилиб, оқиб, ҳечвақога нафи тегмай бекорга оқиб ётарди. Албатта, экин суғориш, сув ичиш бу гапга даҳлсиз. Кейин денг, мана шу сувни жиловлашга жазм этилди. Нега деб сўрасак, дарё сувини янги каналга оқизиб, бу каналда электр станциялари қурилади, Бўстонлиқ қишлоқларига электр чироғи келтирилади, дейишди.

— Ие, бу иш зўр-ку, — деб тўғон қурилишига отландик. Ўттиз тўртинчи йил, айни кучга тўлган йигитлик давримиз. Ўзим азалдан эпчилроқ бўлганим учунми, ё ростанам хушхабардан руҳланиб зўр ишлавордимми, ҳайтовур тез кунда мени бригадир қилиб қўйишди. У пайтда мана бунақа машиналар қаёқда, одамларнинг тушига ҳам кирмасди, — Абил ота биздан ўн-ўн беш қадам нарига шағал ағдариб кетаётган «КрАЗ» машиналарига қараб қўйди. — Энг зўр машинамиз эшак, замбил, кетмон эди. Жониворлар тош, семон ташишда роса иш берган-да ўшанда...

ҚИЗИҚ, БЎСТОНЛИҚҚА неча бор чиққанмиз, сўлим табиат бағрида роҳат қилганмиз, лекин ҳар сафар Ғазалкентга кираверишда босиб ўтиладиган Бош тўғоннинг тарихи, ҳатто қачон қурилгани билан қизиқиш ҳаёлга ҳам келмаган. Унинг эса шунча бой тарихи бор экан... Дарҳақиқат, қайтишда эътибор бердик: Чирчиқнинг эски ўзани қуп-қуруқ, ости майда шағаллар билан қопланган, бу шағаллар ўртасидан бир ариққина сув ўтяпти. Дарё сувининг асосий қисми эса қирғоқлари бетонланган каналдан оқиб ўтмоқда. Бу канал сийнасида Тошкентга етгунча 17 та гидроэлектростанция мавжуд экан. Буларнинг «онабошиси» Чорвоқ ГЭСи ва унинг «укаси» Хўжакент ГЭСи бу ҳисобга кирмайди.

Чорвоқ ГЭСининг қуввати 600 минг киловатт. Мамлакатда энг йирик нурхоналардан бири. Хўжакент ГЭСини асосан Чорвоқ нурхонасини бунёд этган азаматлар қуришмоқда. «Чарвакгэсстрой» — бош пудратчи.

— Ғазалкент бош тўғонининг баландлиги 6 метр бўлган, — дейди Абил ота.

— Чорвоқ тўғонининг баландлиги эса 168 метр, — дейди кейинроқ Г. Исаев.

6 метру 168 метр... Қиёс қилинг... Қирқ йил давр ичида шу даража юксаклик! Икки даврнинг бир дарёда барпо этилган икки тўғони мисолидаги бу юксалишни, таъбир жоиз бўлса, халқимиз ҳаётидаги, Ватанимиз ҳаётидаги ҳайротомуз юксалиш дейиш мумкин... Қирқ йил. Тарих учун жуда қисқа муддат...

Георгий Георгиневич биздан олдин Абил ота билан қадрдонлардек кўришди, ҳол-аҳвол сўради. Кейин ҳаммамизни вагон кабинетига таклиф этди...

ҚАҲРАМОНОНА 2040 КУН

1971 ЙИЛНИНГ БАҲОРИ. Чирчиқ дарёси қирғоқлари, қир-адирлар ям-яшил либос кийган. Фақат ана шу ўркач-ўркач тепаликлар давоми сифатида кўкка томон ўрлаб кетган тоғ чўққиларида, ён бағирларида оппоқ қор кўзга ташланади. Дарё суви муздай, бу сув табиий музхона — ўша тоғлар тепасидан оқиб келяпти, тоғлар бағридаги минглаб, ўн минглаб тиниқ кўз булоқлардан сизиб чиқяпти ва пировардида Псков, Кўксув, Угам, Чирчиқ дарёларини ҳосил қилмоқда. Табиат ноз уйқудан уйғонган, ҳаёт илиқ, раҳотбахш туйғулар оғушида жонланган палла. Худди шу пайтда, доҳий В. И. Ленин туғилган кун — 22 апрелда Хўжакент ГЭСининг пойдевори қуйиладиган жойдан дастлабки кубометр тупроқ қазиб олинди. Республикамизда Чорвоқ ГЭСидан кейин иккинчи йирик гидроэлектростанция қурилиши бошланди...

ЭКСКАВАТОРЛАР, бульдозерлар, трактор ва машиналар ишга тушди. Теп-текис ҳамда метиндек қоялар орасида дабдурустдан иш бошлаш ва улкан ГЭСнинг турли иншоотлари учун жой ҳозирлашнинг ўзи бўлмайди. Бу ишлар катта кuч ва кўп вақт талаб қилади. Механизаторлар зиммадаги вазифаларини ўз вақтида зиёдаси билан адо этдилар.

1973 ЙИЛ 11 ЯНВАРЬ. «Чарвакгэсстрой» қурилиш бошқармасининг В. Терешченко бошлиқ 4-участкаси қурувчилари напор-станция узели пойдеворини қўйишга тайёргарлик ишларини бошладилар. Айни пайтда Ёқубов бошлиқ 4-механизациялашган кўчма колонна коллективи қозонхона, идора, ишлаб чиқариш корпуси ва бошқа ёрдамчи корпусларни тиклай бошлади. Булар бирин-кетин фойдаланишга топширилаверди.

1973 ЙИЛ, 22 АПРЕЛЬ. Напор-станция узели пойдеворига дастлабки кубометр бетон қуйилди. Иш қизигандан қизиб кетди. Бунёдкорларнинг бир ғайратига ўн ғайрат қўшилди. Чунки қилинган ишлар анча кўзга ташланиб қолган, энг муҳими — тайёргарлик ишлари тугаб, асосий ишларга ўтилган эди.

ИНСОННИНГ табиати ғалати. Ўз қўли билан бунёд қилинган нарсани кўрганида, ўз фикр-ўйи билан ижод этилган иншоотларни кўрганида қувончи ичига сиғмайди, унга қараб завқланади, фахрланади. Айниқса, ана шу нарсалар халққа, Ватанга хизмат қилиши яққол сезилиб турса... Нурхонани Ватан кутмоқда. Унинг электр токи минглаб машина ва станокларни юргизади. минглаб хўжаликлар ишлаб чиқаришини юксалтиришга хизмат қилади. Тезроқ, тезроқ!..

Шу йили ёзга келиб 4-участканинг Николай Павлович Терентьев бошлиқ бригадаси аъзолари дамбанинг чап қирғоғи тўсиғини қуришга киришдилар. Николай Павлович Чорвоқ ГЭСини қуришда қатнашган, бой тажриба ва маҳоратга эга бўлган бунёдкор. Унинг бригадаси аъзолари ҳам катта тажриба орттирган, узоқ йил бирга ишлашган кишилар. Ана шу бир оила аъзоларидек аҳил коллективнинг фидокорона меҳнатлари туфайли зиммадаги ишлар ҳам ўз вақтида, кўнгилдагидек адо этилди.

1974 ЙИЛДАН БЕТОН ҚУЙИШ ИШЛАРИ КЕНГ МИҚЁСДА БОШЛАБ ЮБОРИЛДИ. Иккита махсус бетончилар бригадалари тузилди. Уларга Е. Белявский ва И. Вильгельмлар бошчилик қилишди. Улар котлованнинг асосий ва девор қисмларини бетонлай бошладилар.

1971 йилнинг 22 апрелидан 1976 йилнинг 29 ноябригача қаҳрамонона 2040 кун зарбдор меҳнат қилинди...

РЕКОРДЛАР МАВСУМИ

КОТЛОВАННИНГ асосига ва ён деворларига бетон қуйиш, умуман бошқа барча ишлар кенг қулоч ёйгач участка иккига бўлинди. 4-участкада фақат бетончилар қолди ва ундан 6-участка ажралиб чиқиб қўшимча ишчилар билан тўлдирилди. Аввалги прораб Б. Василенко бошлиқ қилиб тайинланган янги участка коллективи ер ишларини бажара бошлади.

1975 ЙИЛ 1 ЯНВАРЬ. Котлован қурилишини тезлаштириш ва белгиланган муддатидан илгари туғаллаш бўйича чора-тадбирлар белгиланди. 4-участка коллективи 400 кишига етди. Шу кундан эътиборан рекордлар мавсуми бошланди. Азамат бетончилар кунлик топшириқларини бир ярим-икки бараварга етказиб бажариши одат тусига кириб қолди. Илғорларни ой сайин ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантириш кенг жорий этилди ва булар янги-янги қаҳрамонларни вужудга келтирди. Бетончилар В. Миронов, Э. Йўлдошев, Б. Исматуллаевлар ҳар сменада икки нормани бажариб, мусобақа байроқдорлари бўлишди. Қурилиш бўйича ҳар суткада 750 кубометр бетон қуйишга эришилди. Бу рекорд кўрсаткич эди! Ҳар ойда 11 минг кубометргача бетон қуйилди. Бу ҳам рекорд кўрсаткич эди. Хуллас, рекордлар кетидан рекордлар ўрнатилаверди ва булар ГЭС қурилиши тарихининг зарварақларига битилаверди...

РЕКОРДЧИЛАР орасида Асқар Пўлатов кўп тилга олинадиган бўлиб қолди. Йўқ, аниқроғи, тилдан тушмайдиган, аввалгидан ҳам кўпроқ эсланадиган бўлди. Асқар Пўлатов учун ғолиблар сафида бориш янгилик эмас. У асли Хумсон қишлоғидан, шу ерда туғилиб вояга етган. Тоғ ўғлони. Яқин-яқингача қишлоқдаги тўйлар Асқарсиз ўтса ҳамқишлоқлари учун нимадир етишмагандек бўларди. Чунки тўйда ташкил этиладиган анъанавий полвонлар курашида ҳам Асқар ғолиблар сафида эди. Унинг кураги ерга теккан дамларни жуда кам одам эслайди. Бу ҳам ўзига хос рекорд...

— Энди-чи?— сўраймиз Асқар Пўлатовдан.

— Бола-чақа катта бўлиб қолди, ўзимиз ҳам катта бўлиб қолдик шекилли,— дея маъноли жилмаяди у,— курашишга тортиниб ҳам қоларкан одам... Кураш ёш йигитларнинг иши, биз эса бу ерда, қурилишда курашаяпмиз. Чорвоқни бошдан-оёқ қуриб битказдик, энди буни қурвоттик, кейин яна қураверамиз...

Дарҳақиқат, бу манзилда ҳам том маънода, ҳам мажозий маънода полвонлар кўп экан. ГЭС қурилишининг бошлиғи Георгий Исаев елкалари кенг, ўрта бўй, ғўлабир йигит студентлик йилларида штанга кўтариш бўйича бирнеча марта чемпион бўлган. У 1960 йилда Ўрта Осиё Политехника институтини тугатган.

— Ҳозир ҳам шуғулланаман,— дейди Георгий Георгиневич ғайратланиб,— ўрганган кўнгил, ташлаб бўлмас экан...

Ҳа, бу улкан ва масъулиятли қурилиш ташвишларини ҳар ким ҳам кўтаролмайди. Лекин уни кўтариш, ҳар ҳолда полвонлар учун енгилроқ кўринади...

ҲАМ ҚУВВАТ, ҲАМ ИҚТИСОД

ХЎЖАКЕНТ ГЭСининг бунёд этилиши фақат электр токи ишлаб чиқарибгина қолмай, ток ишлаб чиқаришга кетадиган энергияни тежайди ҳам.

— Қандай қилиб?

— Маълумки, электр токини ишлатишда ҳар куни «тиғиз» пайтлар бўлади. Нурчилар учун бу кечқурун ҳисобланади. Юз минглаб лампочкалар ёқилади, телевизорлар қўйилади. Ана шу пайтда — оқшомдан тунгача электр қуввати кескин даражада кўп талаб қилинади. Бунинг учун Чорвоқ ГЭСининг битта ричагини тортиб қўйиш кифоя: сув кўп тушиши билан ток ишлаб чиқариш кўпаяди. Бироқ... Чорвоқ ГЭСидан кейинги барча майда нурхоналар ана шу ишлатилган миқдордаги сувни қабул қилиб олиш имкониятига эга эмас. Демак, сувни бекорга оқизиб юбориш керак. Хўжакент ГЭСининг қурилиши муносабати билан бунёдга келган сув омбори бу муаммони ҳал қилди. Энди «тиғиз» вақтда Чорвоқдан чиқариб юборилган катта миқдордаги сув ўзининг кейинги йўлида бекорга оқиб кетавермай, Хўжакент сув омборида сақлаб қолинади ва зарур миқдорда оқизилаверади...

НУРХОНА ҚУРИЛИШИДА бирқанча ташкилотларнинг коллективлари қатнашди ва қатнашмоқда. Махсус ишлар бошқармаси ишчилари арматураларни монтаж қилишди, Гидроспецстрой ишчилари гидротехник ускуналарни, средазгидроэнергомонтажчи л а р турбина ва кранларни, Сибэлектромонтаж коллективи эса электр ускуналар ва подстанцияларни монтаж қилдилар.

— Бу объектни бутун мамлакат қуряпти,— дейди ГЭС қурилиш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Вячеслав Терешченко.— Бу ерда мамлакатимизнинг ўнлаб шаҳарларидан келган мутахассисларни, ўттиздан ортиқ миллат вакилларини учратишингиз мумкин...

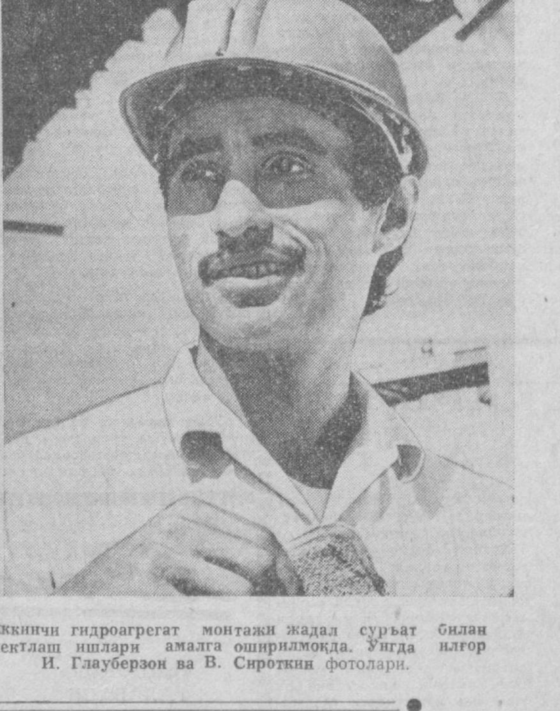

ГЭСнинг биринчи турбинаси ишга тушди. Навбат иккинчисига. Ҳозирги кунларда иккинчи гидроагрегат монтажи жадал суръат билан давом этяпти. Суратларда: иккинчи турбинанинг ишчи ғилдирагини йиғиш ва комплектлаш ишлари амалга оширилмоқда. Ўнгда илғор бетончи Нарим Улханов.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ҒАЛАБА МУБОРАК, ЯЛОВБАРДОРЛАР!

ҲАР БИР КИШИНИНГ ҳаётида қувончли саналар бўлади. Бу ўша одам учун ўзига хос байрам. Хўжакент ГЭСи бунёдкорлари ҳаётида эса ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида, аниқроғи унинг сўнгги — декабрь ойида кетма-кет учта байрам. Бир ой ичида ГЭСнинг уччала агрегати ишга туширилади ва улар тўла қувват билан ишлай бошлайди. Бу ҳам ноёб ҳодиса. Айтиш керакки, бунақа ўртача қувватли ГЭСлар қурилишида биринчи воқеа. Ҳали ҳеч бир жойда бир ойда ГЭС тўла қувват билан ишга туширилмаган.

ГЭСнинг биринчи агрегатини ишга туширишга тайёрлашда алоҳида жонбозлик кўрсатган 4-ва 6-қурилиш бошқармаларининг 31 ишчиси байрам арафасида пул мукофотлари ва эсдалик совғалари билан тақдирланди. Улар орасида А. Бичков, М. Мирраҳимов, А. Эргашев, В. Чичев, Ш. Шаралов, Д. Сарипбоев, К. Серлибоев, М. Юсупов, Э. Йўлдошев каби турли касб эгалари бор эди.

...1976 ЙИЛ, 29 НОЯБРЬ. Хўжакент ГЭСини фойдаланишга қабул қилиб олувчи Давлат комиссияси раисининг ўринбосари О. Шамсиев агрегатни ҳолис ишга тушириш учун команда берди. Комиссия аъзолари, гидроқурувчилар, меҳмонлар агрегат атрофига тўпланишди. Ҳамманинг чеҳрасида аллақандай завқли ҳаяжон. Жимлик ҳукм сурмоқда. Машина ва механизмлар товуши тинган, фақат пастда оқаётган озгина сувнинг шилдираши эшитилади холос. Бир соатдан сўнг барча тайёргарлик ишлари тугади. Махсус энергомонтажнинг барча участкалари хизматини бирлаштирувчи телефон ёнида участка бошлиғи С. Ошеровский. У команда берди: «Кетдик йигитлар, бошладик!» Турбиначи Иосиф Глезеров электрогидравлик регулятор штурвалини кескин бурайди. Ва шу дақиқада агрегат ўқи залварли ҳаракатга келди, турбина қўзғалди.

Соат миллари 20-ю 57 минутни кўрсатмоқда,

Яъни, 1976 йил, 29 ноябрь, 20 дан 57 минут ўтди...

Минут сайин турбина айланиш обороти тезлашяпти. Ярим соатдан сўнг у энг юқори тезликка-минутига 150 оборотга етди. Ҳамкасблари С. Ошеровскийни қўлма-қўл кўтариб, осмонга иргита бошлашди...

Агрегат ҳаракатга келди. Лекин у ҳали ток бергани йўқ, шунчаки ишга тушди, холос.

1976 ЙИЛ, 5 ДЕКАБРЬ, СОАТ 23. Хўжакент ГЭСининг биринчи гидроагрегати электр қуввати узатувчи юқори вольтли линияларга уланди ва у халқ хўжалиги учун ток етказиб бера бошлади!..

Навбатда иккинчи ва учинчи агрегат. Янги йилгача иккаласини ҳам ишга тушириш мўлжалланмоқда.

ДАСТЛАБКИ ҒАЛАБА МУБОРАК, АЗАМАТ НУРХОНА БУНЁДКОРЛАРИ!..

Р. УМАРОВ,
Ҳ. ОЛИМЖОНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

ДУНЁ ОВОЗИ

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

МАРКСЧА—ЛЕНИНЧА ИДЕАЛЛАР УЧУН КУРАШГА БАҒИШЛАНГАН ҲАЁТ

ЧЕХОСЛОВАКИЯ ЖУРНАЛИДА Л. И. БРЕЖНЕВ ТЎҒРИСИДАГИ МАҚОЛА

ПРАГА, 13 декабрь. (ТАСС). ЧКП Марказий Комитетининг «Живот Страни» («Партия Турмуши») журналида «Ленин партиясининг содиқ фарзанди» сарлавҳали мақола босилди. Мақолада бундай дейилади:

Совет партия ва давлат раҳбари, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби Л. И. Брежневнинг бутун ёрқин ҳаёти янги ижтимоий тузумни барпо этишга, марксча-ленинча идеалларни амалга ошириш учун ва бутун дунё халқларининг тинч ҳамкорлиги учун курашга бағишланган. Л. И. Брежнев кўпгина давлат ва партия лавозимларини ленинчи коммунистга хос битмас-туганмас ғайрат билан адо этиб келмоқда, у коммунизм ғояларининг тантанаси учун принципиал курашчи сифатида жуда катта қобилиятга эга эканлигини ҳамиша кўрсатиб келди ва кўрсатмоқда.

Л. И. Брежневнинг ҳаёт йўлини, унинг бутун фаолиятини Ленин меросини ижодий қўллаш ва ривожлантириш даври деб таърифлаш мумкин. КПСС Марказий Комитетининг ривожланган социалистик жамиятни узлуксиз қуришга, коммунизмга ўтиш учун замин вужудга келтиришга қаратилган куч-ғайрати Л. И. Брежневнинг номи билан айниқса чамбарчас боғлангандир.

Л. И. Брежневнинг КПСС XXIV ва XXV съездларида қилган асосий докладлари ривожланган социалистик жамиятни барпо этишда советлар мамлакатининг эришган тарихий тажрибасини ҳар тарафлама умумлаштирувчи муҳим назарий ва сиёсий ҳужжатдир. Бу докладлар социалистик ва коммунистик жамият қуриш тўғрисида Ленин васиятларини ижодий ривожлантирувчи ҳужжатлардир. Бу докладлар ривожланган социализм шароитида коммунизм қурилиши тўғрисидаги марксизм-ленинизм таълимотини бойитади.

Коммунистик қурилиш жараёнида партия раҳбарлик ролининг кучайтирилиши ва такомиллаштирилиши социализмни янада ривожлантириш масалаларига комплекс ёндошишнинг ифодасидир. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида коммунизм қурилишининг мураккаб вазифаларини ҳал этишда асосий мувофиқлаштирувчи ва раҳбарлик қилувчи омил бўлган партиянинг роли ўсганлиги принципиал тарзда далиллар билан кўрсатиб ўтилган. Л. И. Брежнев янги ижтимоий системани барпо этишнинг мана шу асосий масаласи хусусида В. И. Ленин ғояларини илмий негизлар билан ривожлантирди.

Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги КПССнинг ҳозирги бутун раҳбарлик фаолияти партиянинг марксизм-ленинизм принципларини изчиллик билан амалга оширишга қаратилган сиёсатининг чуқур илмий сиёсат эканлигини кўрсатиб турибди.

Ҳозирги тарихий жараённинг энг асосий қонуниятларини ва перспектив тенденцияларни ижодий асослай олиш қобилияти буни кўрсатиб турибди. Бу — ижтимоий ҳаётда ва янги сиёсий вазиятда янги-янги воқеаларга объектив ва тўғри баҳо беришдан иборат реалистик ёндошишдир. Бундай сиёсий йўл ишчилар синфининг ва барча меҳнаткашларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади.

Бу йўлнинг амалга оширилиши Л. И. Брежневнинг амалий фаолияти билан бевосита боғлангандир.

Совет давлати ва Советлар мамлакатининг, шахсан Л. И. Брежнев амалга ошириб келаётган ташқи сиёсати жаҳондаги икки асосий ижтимоий системанинг тинч-тотув яшаш ленинча концепциясини амалга ошириш, жаҳондаги барча халқлар ўртасида ижобий ҳамкорлик ва тинч муносабатларни ривожлантириш йўлида айниқса кейинги йилларда бир қанча катта-катта муваффақиятларга эришди. Ҳозирги халқаро муносабатларда Совет Иттифоқининг халқаро миқёсидаги активлиги ва обрў-эътибори ўсганлиги Л. И. Брежневнинг фаолияти билан чамбарчас боғланган. Халқаро кескинликнинг юмшатилиши, шу билан бирга Совет Иттифоқининг кўрсатган ташаббуслари ҳозирги замон халқаро муносабатлар ривожида ҳал қилувчи йўналиш бўлиб қолди.

СССРнинг олиб бораётган ташқи сиёсати — айни вақтда жаҳон революцион жараёнини тобора ривожлантириш, жаҳон ишчилар ҳаракатининг ва барча антиимпериалистик кучларнинг синфий манфаатларини ҳимоя қилиш ва амалга ошириш сиёсатидир.

Леонид Ильич Брежнев ҳамкорликни ва социалистик интеграция жараёнини чуқурлаштиришга, жаҳон ҳамдўстлигидаги коммунистик партиялар ҳаракатининг бирлигига муҳим ва самарали ҳисса қўшмоқда. Бу жараёнлар социализм мамлакатларини бир-бирига яқинлаштиришга, уларнинг ҳаракат бирлигини мустаҳкамлашга қаратилгандир. Ҳаракат бирлиги эса жаҳон тараққиёт кучларининг бундан кейин ҳам тинмай ривожланишининг ҳал қилувчи шартидир. Бизнинг халқимиз мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантиришга Л. И. Брежневнинг қўшган ҳиссасини ғоят юксак қадрлайди.

Л. И. Брежневнинг бутун фаолияти марксизм-ленинизмнинг туб принципларидан бири бўлган пролетар интернационализмини изчиллик билан амалга оширишга қаратилгандир. Л. И. Брежневнинг кун сайин сарфлаётган куч-ғайратида, унинг бутун ҳаёти ва фаолиятида пролетар интернационализми принципларини ривожлантириш ғояси яққол намоён бўлмоқда.

МАДАГАСКАРНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

АНТАНАНАРИВУ, 13 декабрь. (ТАСС). Мадагаскар Демократик Республикасининг президенти Дидье Рацирака мамлакатнинг чинакам мустақил ҳаётчан экономикасини барпо этиш зарурлигини таъкидлади. Бу ерда эълон қилинган суҳбатда президент шуни таъкидладики, оролда иш олиб бораётган йирик ажнабий компанияларни национализация қилмай туриб, миллий саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантирмай туриб бу мақсадга эришиб бўлмайди.

Ҳукумат национализация сиёсатини ўтказиш орқали, деди Малагасия давлатининг бошлиғи, аввало «давлат ичидаги давлат»га айланиб қолган йирик ажнабий компанияларни тугатишга интилмоқда. Бироқ бу тадбир ҳаётий жиҳатдан муҳим бўлмаган секторларда хусусий компания фаолиятини чекламайди.

Ҳозирги босқичда мамлакат экономикасининг асоси—қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини кенгайтиришга жуда муҳим аҳамият бериш лозим, деди Д. Рацирака. Бу ишда деҳқонларнинг «фукунулуна» деган анъанавий жамоаси муҳим роль ўйнаши керак. Биз бу жамоани қишлоқдаги Малагасия социалистик революциясининг базавий ячейкасига айлантиришга интилаяпмиз.

Президент қишлоқ хўжалигини устун равишда ривожлантириш билан бирга миллий саноатни ривожлантиришга ва айниқса фойдали қазилмалар қазиб олишни кўпайтиришга кўпроқ эътибор бериш лозимлигини уқтириб ўтди.

СИНЬХУА АХБОРОТИ

ПЕКИН. (ТАСС). Синьхуа агентлигининг хабар беришича, белгиланган планга мувофиқ 7 декабрда Хитойда учирилган Ернинг сунъий йўлдоши ерга қайтиб тушди.

Тўқимачилар маданият саройи ҳузуридаги ўзбек халқ рақс ансамбли янги концерт программасини тайёрлаяпти. Ансамблнинг қобилиятли рақкосалари Зулфия Муслимова ва Матлуба Комилова машқ пайтида (ўнгда).

Глиэр номли музика мактаб интернатида кўплаб иқтидорли ўғил ва қизлар таълим олишяпти. Суратда: 5-синф ўқувчиси Светлана Усмонова.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ТАДҚИҚОТГА МЕДАЛЬ ВА МУКОФОТЛАР

Тошкент политехника институтининг деярли барча кафедралари бўлажак инженерлар учун чинакам изланиш ва тадқиқотлар марказига айланган. «Химиявий ишлаб чиқаришни автоматлаштириш» кафедрасида ҳам ижодкор студентларнинг илмий иш билан шуғулланишлари учун қулай шароитлар яратиб берилган.

Кафедранинг таниқли олимлари ёшларнинг илмий изланишига яқиндан ёрдам бермоқдалар. Доцент Б. А. Шипилевскийнинг ҳимматидан ҳам студент ва аспирантлар баҳраманд бўляптилар.

Бу олимнинг ташкилотчилиги ва илмий раҳбарлигида бир группа ёш тадқиқотчи мураккаб илмий ишга қўл урган эди. Бошланган изланиш яхши натижа билан якунланди. Кимё саноати билан боғлиқ бўлган бу тадқиқот илмий тажрибада қўллаш учун тавсия этилди.

Ўшанда Москвадаги Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида ёшларнинг илмий-техника ижодкорлиги бўйича катта экспозиция очишга тайёргарлик бошланган эди. Олий ўқув юртининг профессор-ўқитувчилар коллективи студентларнинг мазкур илмий ютуғини экспонат сифатида Бутуниттифоқ кўргазмасига дадил тақдим этди. Бу экспонатлар томошабинлар эътиборини ўзига тортди. Мутахассис олимлар ҳам изланиш самарасига ижобий баҳо бердилар.

Кўргазма бош дирекцияси тошкентлик ижодкор студентларни муносиб тақдирлашга қарор қилди. Бўлажак инженерлардан М. Асқаров билан Т. Муқимовлар кўргазманинг бронза медалини қўлга киритдилар. Кафедранинг аъзолари ёш олимлардан А. Азимов билан Б. Мавлонқориевлар ҳам бронза медалига сазовор бўлишди. Бу ёшларга илмий раҳбарлик қилгани учун доцент Б. А. Шипилевский олтин медаль билан тақдирланди.

Шу билан бирга институтнинг изланувчан студентлари ёшларнинг Бутуниттифоқ илмий-техника ижодкорлиги кўригининг лауреатлари бўлдилар.

А. АКБАРОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТХОНЛАРИГА

ҚАДРЛИ ЎРТОҚЛАР!

Зафарли йилимиз якунланиб бораяпти. 1976 йил барча соҳаларда катта муваффақиятлар йили бўлди. 1977-юбилей йили арафасида турибмиз. Янги йил шу жиҳатдан тарихий ва шонлики, совет халқи, бутун прогрессив инсоният Улуғ Октябрь Социалистик Революциясининг олтмиш йиллигини нишонлайди, ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили бошланади.

БАРЧА совет матбуоти сингари «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» газетаси коллективи ҳам юбилей йилининг улкан вазифалари бажарилишига ўз муносиб ҳиссасини қўшиш учун фаол тараддуд кўрмоқда. Шу муносабат билан, ҳурматли газетхонлар, сизларга мурожаат қилиб, газета мазмунини янада бойитиш, унинг безагини бундан ҳам яхшилаш борасида нималар қилишимиз кераклиги тўғрисида маслаҳат беришингизни, фикр ва мулоҳаза билдиришингизни сўраймиз.

Газета коллективи КПСС XXV съезди қарорларини кенг пропаганда қилиш, меҳнаткашларнинг куч-ғайратини ўнинчи беш йиллик планини муддатидан олдин бажаришга сафарбар этишни ўзининг асосий вазифаси деб билади. Шу мақсадда бир мунча ишлар қилинди. Газета саҳифаларида саноат, қишлоқ хўжалиги, фан-маданият ходимларининг мақолалари берилди. Идеология ишлари соҳасидаги назарий-амалий йўл-йўриқ ва қўлланмалар босилди. Партия ходимлари ташкилий-тарбиявий, оммавий-сиёсий ишлар тажрибаси билан ўртоқлашдилар. «Партия ходими минбари», «Назарий масалалар», «Сўз—тажрибали пропагандист ва агитаторларга», «Ленинча иш услуби учун», «Коммунистлар ҳақида ҳикоялар» сингари рубрикалар газета саҳифаларидан мустаҳкам ўрин олди. Партия турмуши, пропаганда, идеологиянинг бошқа тармоқларидан берилган мақолалар сизларни қониқтирадими, коммунистик қурилиш тажрибаси ва проблемаларига ҳамда партия турмушига оид қандай материаллар ўқишни истайсиз — шулар ҳақида бизга ёзиб юборишингизни илтимос қиламиз.

Беш йилликнинг биринчи йилида областимиз ишчилари, деҳқонлари ва зиёлилари улкан зафар қучдилар. Газета ходимлари беш йиллик қаҳрамонларининг меҳнатини турли жанрларда ёритдилар. «Бешйиллик илғорлари», «Сифат ва самарадорлик учун», «Эллик центнерчилар — пахтачилигимиз байроқдорлари», «Сўз—юз центнерчи маккажўхорикорларга», «Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз» ва бошқа рубрикалар остида берилган партия, совет, хўжалик ташкилотлари вакиллари, илғор ишчилар ва колхозчиларнинг мақолалари саноат ва қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш истиқболларига қаратилди. Бу материаллар сизларда қандай таассурот қолдиргани, янги йилда қандай масалаларга кўпроқ эътибор беришимиз кераклиги ҳақида ёзиб юборишингизни истаймиз.

Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига тайёргарлик муносабати билан редакция бир мунча тадбирлар белгиламоқда. Октябрнинг жаҳоншумул тарихий ғалабаси, мамлакатимиз босиб ўтган шонли йўл, Совет ҳокимияти туфайли жонажон Ўзбекистон Иттифоқимизнинг илғор, ҳар тарафлама ривож топган республикаларидан бирига айланганлиги тўғрисида, Октябрь революциясининг ғалабасини таъминлашда қаҳрамонона курашган, жонларини фидо қилган инқилоб жангчилари ҳақида мақолалар, фотолавҳалар, эсдаликлар бериб бормоқдамиз. Областимизнинг кундалик сермазмун, булоқ сувидек мусаффо, кўп қиррали жўшқин ҳаётини тараннум этиш—бизнинг шарафли бурчимиз.

Областимиз экономикаси, халқ хўжалиги ва маданияти 60 йил мобайнида мисли кўрилмаган даражада юксалиб кетди, янги социалистик мазмун касб этди. Халқимиз ҳаётида туб революцион ўзгаришлар юз берди. Ана шулар ҳақида қандай темаларда нималар ўқишни истайсиз?

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОН, ЮҚОРИДАГИ ВА БОШҚА МАСАЛАЛАР ҲАҚИДА ФИКР ҲАМДА МУЛОҲАЗАЛАРИНГИЗНИ, МАСЛАҲАТ ВА ТАКЛИФЛАРИНГИЗНИ КУТАМИЗ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» РЕДАКЦИОН КОЛЛЕГИЯСИ.

МАЗМУНЛИ ЙИЛЛАР

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ҲАР БИР КОЛЛЕКТИВНИНГ обрў-эътиборли кишилари бўлади. Улар ўзларининг кўп йиллик ҳалол меҳнатлари, жамоат ишида актив иштирок этишлари, эл-юрт олдидаги хизматлари эвазига ана шу ҳурматга сазовор бўлганлар. Фарида Муҳаммадшокировна Эсонбоева ҳам таърифи одамлар оғзидан тушмайдиган, эл севган кишилардан. «Дарахт бир жойда кўкаради» деганларидек, Фарида опа ҳам салкам қирқ йилдирки, бир муассасада, бир касбда ишлаб келади.

— Яқинда, — деб ҳикоя қилади Фарида опа, — ўғлим Рафиқ билан бозор қилиб қайтаётган эдик. Ўрта ёшлар чамаси бир аёл ёнимиздан ўтаётиб, мен билан илиқ саломлашди, ёнидаги ўғли бўлса керак, у ҳам салом берди. Аёлнинг истараси иссиқ, менга жуда таниш кўринди, У билан ҳол-аҳвол сўрашдик.

— Фарида опа, — деди у гоҳ менга, гоҳ ўғлимга боқиб, — танишинг, бу сизнинг «ўғлингиз», оти Азимжон!

Азимжон менга ҳайрон бўлиб қаради. Бўй-бастлари келишган, қарчиғайдек бу йигит ҳам менинг қўлимда дунёга келган экан-да, деган фикр хаёлимдан ўтди. Ҳақиқатан шундай бўлган экан.

— Фарида Муҳаммадшокировна шу киши бўладилар, Азимжон, —деди онаси. — Яқинда келинлик бўламиз, Азимжонни уйлантиряпмиз, Фарида опа, тўйга албатта таклиф қиламиз.

«Оббо азаматей, бахтли бўлинглар, қўша қаринглар» деб Азимжоннинг пешонасидан ўпдим. Қалбимни тўлдирган севич тўлқинларидан бошқа гапира олмадим. Рафиқ ўғлим бўлса, худди ўз укасига тикилгандек, ундан кўзини узмасди. Биз Азимжон ва онаси билан самимий хайрлашдик. Тўйга албатта боришимизни айтдик. Йўлда ўғлим: «Ойи, хўб ажойиб касбингиз бор-да!», деди. Мен унинг сўзларида қандайдир ғурур, фахрланиш ҳислари борлигини уқдим. Касбимга, одамларга бўлган меҳрим янада ортди.

Фарида Эсонбоева узоқ йиллар давомида пойтахтимизнинг Октябрь районидаги 8-туғруқхона ҳузуридаги (илгари эса 4-поликлиника ҳузурида бўлган) аёллар консультацияси бўлимининг мудири, врач-гинеколог бўлиб ишлаб келмоқда.

Ҳозир 8-туғруқхонада ҳар куни 30—40 аёлга консультация бермоқда, ўнлаб гўдаклар дунёга келмоқда. Она ва болалар Фарида опа ва унинг шогирдлари Манфаат Зайниддинова, Ҳамида Файзуллаева, Наргиза Мақсудова каби жонкуяр врачларнинг меҳрибонлиги билан қуршаб олинган.

Фарида опа туғруқхонадаги энг актив коммунистлардан бири. Бу йил ҳам пропагандист қилиб тайинланди. Бошланғич сиёсий мактаб тўгараги тингловчилари партиямиз XXV съезди ва КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми материалларини ўрганмоқда. Бундан ташқари у халқ контроли группаси раисининг ўринбосаридир. Ўртоқ Эсонбоева Улуғ Ватан уруши давридаги хизматлари учун «1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида шавкатли меҳнати учун» медали билан мукофотланган, 1973 йилда эса СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги томонидан «Соғлиқни сақлаш аълочиси» нишони билан тақдирланди. Шунингдек у Тошкент область медицина ходимлари касаба союзининг фахрий ёрлиқларини олган. Бу унинг соғлиқни сақлаш соҳасидаги хизматларининг муносиб баҳоланишидир.

Фарида опа ўз турмуш ўртоғи Идрис ака билан кўпчилик ҳавас қилса арзийдиган катта оилага асос солганлар. Идрис ака бутун умрини халқ маорифи ишига бағишлаб, ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашга муносиб ҳисса қўшди. Яқинда пенсияга чиқди. Оиладаги бош фарзанд Равшан ҳам онаси каби шифокор бўлди. У Тошкент медицина институтининг стоматология факультетини битиргач, Чилонзор районидаги 3-стоматология поликлиникасига врач бўлиб ишга кирди. Ҳозир поликлиника бош врачининг ўринбосари, район Советининг депутати, медицина ходимлари касаба союзи район советининг раиси. Рифқат — Москва қурилиш институтининг аспиранти, Рафиқ — «Узколхозстрой» бошқармасида бўлим бошлиғи, у ердаги комсомоллар етакчиси. Фарида опа ва Идрис аканинг ҳозир 5 невараси бор.

Яқинда 8-туғруқхонада ва Идрис акалар хонадонида катта тантана бўлди: Фарида опа Эсонбоеванинг туғилган кунининг 60 йиллиги, меҳнат фаолиятининг 40 йиллиги нишонланди. Ҳамкасблари, оила аъзолари опани қутлуғ ёши билан табриклаб, унга узоқ умр, ишларида катта муваффақиятлар тиладилар.

Камтарин инсон, жонкуяр шифокор Фарида опа ўзининг бой тажрибаси, билим ва маҳоратини яна кўп йиллар халқ хизматига сарфлашига ишончимиз комил.

М. АҲМЕДОВ.

Спорт

«БИНОКОР» ҒАЛАБАСИ

Мамлакат чемпионатининг биринчи группасида қатнашаётган командалар ўтган куни иккинчи давра ўйинларини бошлаб юборишди. «Бинокор» турнир жадвалидаги ён қўшниси Москванинг «Локомотив» командаси билан ўйнади. Пойтахт хоккейчилари биринчи даврани 21 очко билан тўққизинчи ўринда, «Бинокор» эса 20 очко билан ўнинчи ўринда якунлаган эди. Бу рақибларни бугунги кунда куч жиҳатидан бир-бирига тенг деса бўлади. Москвада бўлиб ўтган биринчи давра ўйинларида дастлабки баҳс мезбонлар фойдасига 3:1 ҳисобида тугаб, иккинчи ўйин 3:3 ҳисобида якунланган эди.

Ғалаба у ёки бу командага турнир жадвалидаги мавқеини сақлаб қолишга эмас, балки юқорига кўтарилишга имкон беришини яхши тушунган хоккейчилар дастлабки минутлардаёқ галма-гал ҳужумга ўтиб турдилар. Тошкентлик ҳужумчилар ҳам яхши ўйнашди. Ҳужумкор тактикани қўллаб иш тутган «Бинокор» 5:3 ҳисобида ғолиб келиб, «Локомотив» билан ўрин алмашди. Кеча командалар иккинчи учрашувни ўтказдилар.

ДЎСТЛИК ТУРНИРИ

Пойтахтдаги «Ёшлик» спорт аренасида Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари қиличбозларининг анъанавий мусобақалари давом этмоқда. Гарчанд мусобақада олмаоталик спортчилар иштирок этишмаётган бўлса-да, анъанавий турнир ана шундай деб номланади. Аёллар ўртасида рапирачилар баҳсида тошкентлик спортчилар тўла устунлик қилиб, уччала совринни қўлга киритишди. Эркаклар ўртасида бўлган қиличбозликда Анвар Ибрагимов ғолиб келди. Рапира баҳсида ҳам тошкентлик Виктор Прокопенко устун келди. Умумкоманда ҳисобида тошкентлик спортчилар пешқадамлик қилишмоқда.

Бугун анъанавий турнирга якун ясалади.

СУЗУВЧИЛАР БАҲСИ

Пойтахтимиздаги 110-мактабнинг сузиш ҳавзасида ёшлар ўртасида Митрофанов номли соврин учун анъанавий мусобақа давом этмоқда. «Меҳнат» резервлари вакили Н. Анисимова 100 метрга брасс усулида сузишда 1 минут 17,4 секунд натижа билан, шу усулда 200 метрга бўлган баҳсда эса 2 минут 48,7 секунд натижа билан ғолиб келди. Армия спорт клуби вакили Ольга Журина 400 метрга комплекс усулда сузишда пешқадамлик қилди. У масофани 5 минут 29,8 секунд вақтда босиб ўтди. Бу масофада эркаклар ўртасидаги мусобақада «Локомотив» вакили Андрей Агибалов ғолиб келди.

«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 16 декабрда чиқади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30— Мультфильмлар. 11.00 — **Океан** (бадиий фильм). 12.25 — Концерт. 15.30 — Кинопрограмма. 16.20 — Табиат билан танишамиз. 16.45 — Совет қонунчилиги асослари. 17.15 — Г. Марков ижоди. 18.00 — Телеочерк. 18.30 — Ватан ҳақида шеърлар. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Вьетнам Меҳнаткашлар партияси IV съездининг очилиши олдидан. 19.40 — Жаҳон халқлари ижоди. 20.10 — Чин қалбдан. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Концерт. 23.20 — Оғир атлетика бўйича СССР чемпионати.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.30 — Ўсмирлар учун кўрсатув. 18.55 — Халқаро шарҳловчилар даврасида. 19.25 — Ғалла — ризқ-рўзимиз. 19.45— **«Ахборот».** 20.00 — Куз оҳанглари. 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — Концерт. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — **Қилич ва қалқон** (бадиий фильм, 2-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.25 — Ўқитувчи экрани. 20.00 — Реклама ва эълонлар. 20.10 — Қизиқарли учрашувлар даврасида. 20.40 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — Назарий механика.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 15|XII **Севги тумори.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 14|XII да **Келинлар қўзғолони,** 15|XII да **Кўрмайин босдим тиконни.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 14|XII да **Қўлга тушмаган ўғрими?** 15|XII да **Қонли тўй.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 14, 15|XII да **Ишқ қурбонлари.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Шимолий Осетия АССРда хизмат кўрсатган артист Эмиль КИО раҳбарлигидаги йирик иллюзион ревюнинг хайрлашув гастроллари** (19.30).

Кино

Виннету — Инчу-Чун ўғли — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Менга сўз беринг — «ҚОЗОҒИСТОН» (16, 17, 20.00), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (14, 20.00), «ТИНЧЛИК» (12.30, 15.30, 18.30, 21.15), «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда). НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Ар-хи-медлар! — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (10, 12, 16.30, 18.00), «НУКУС» (жуфт соатларда).

Масалан, Йозеф — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 12, 13, 14, 15, 19, 21.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Деҳқон ўғли — «НУКУС» (11, 13, 15, 19, 21.00).

Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министрлиги коллективи Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонасининг бош инженери М. Ғ. Ғафуровга онаси

Фотима БЎРИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бўйича Давлат комитетининг «Узиздатснабсбыт» моддий-техника таъминоти ва тақсимоти бошқармаси раҳбарлиги ва маҳаллий комитети «Узиздатснабсбыт» бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Қ. У. Умаровга онаси

Обида УМАРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача, Эълонлар — 338142.

Р—20843. Ўзбекистон Компартиясининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64583. В. 2686.